

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA

21.Gf.40.532/2016/8.

A Fővárosi Ítéltábla a Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe., ügyintézők: dr. Magyar György és dr. Komáromi Viktória ügyvédek), dr. Nagy Attila ügyvéd (ügyvéd címe) és a Nagy Ajtony Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe., ügyintéző: dr. Nagy Ajtony Csaba ügyvéd) által képviselt felperes neve (Cg. ..., felperes címe) felperesnek - a dr. Csikós Csaba ügyvéd (ügyvéd címe), dr. Kiss Balázs ügyvéd (ügyvéd címe) és a Sántha és Pozsgai Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Sántha Ágnes ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen felmondás érvénytelenségének megállapítása, jogkövetkezményeinek alkalmazása és további igények iránt indított perében a ...-i Törvényszék 2016. szeptember 15. napján kelt 12.G..../2015/55. számú - az 56. sorszámú végzéssel kijavított - ítélete ellen az alperes 58. sorszámú fellebbezése alapján, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 1 270 000 (Egymillió-kettőszázhetvenezer) másodfokú perkoltséget.

Megállapítja, hogy a fellebbezésen feljegyzett 2 500 000 (Kétmillió-ötszázezer) Ft illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által a felperes keresetének részben helyt adó ítélet indokolásában megállapított tényállás szerint az alperesi önkormányzat a .../2004. (04.29.) Föv. Kgy. határozata alapján 2004. április 29-ei ajánlati dokumentációval pályázati eljárást írt ki a ...-i Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek állapotának és rendjének javítása, és egységes utcabútorok kialakítása érdekében.

A pályázat elbírálásának szempontjai között az ajánlati dokumentációi IV/A. pontja tartalmazta a nyújtott egyéb szolgáltatások értékelését, a IV/B. pontban pedig az ellenszolgáltatásként kért reklámfelületek értékelésének lehetőségét. Speciális szempontként szerepelt a IV/C. és D. pontokban az ajánlott egyéb szolgáltatások értékelésének lehetősége.

A pályázati felhívás szerint a pályáztatás nyílt eljárással történik.

A felhívásra a felperes nyújtott be pályázatot.

Az alperesi önkormányzat a pályázat elbírálásának a pályázati felhívás 13.2. pontjában meghatározott határidejét az .../2004. (06.24.) számú Föv. Kgy. határozattal, majd az .../2004. (08.31.) Föv. Kgy. számú határozatával 2004. szeptember 30. napjáig meghosszabbította.

Az alperes a 2004. szeptember 23. napján felvett bírálati jegyzőkönyvben tett javaslatot a pályázat elfogadására.

Az alperes a 2004. szeptember 30. napján meghozott .../2004. (09.30.) Főv. Kgy. számú határozatával a pályázatot eredményesnek ítélte, és a bíráló bizottság javaslata alapján a felperesi céget hirdette ki a „C” területen a „hirdetőoszlopok, le- és elfedő rendszerek meglévő építményekhez (például kapcsolószekrények, szellőző berendezések elrejtésére), szolgáltatásokat integráló oszlopok” elnevezésű pályázat nyertesének.

A felek között ezt követően lefolytatott tárgyalások eredményeként a ...-i Közgyűlés a 2005. június 30. napján meghozott .../2005. (06.30.) Főv. Kgy. számú határozatával kinyilvánította, hogy a kiírt pályázat alapján jóváhagyja, és megkötí az alperes és a felperes között a szerződést, és felkéri a főpolgármestert a szerződés aláírására. A határozat a szerződés aláírásának határidejét „azonnali”-ként határozta meg, de abban szerepelt a 2005. július 5-ei dátum is. A határozatra 2006. október 26. napján rávezetett jelentés szerint a szerződés aláírása és a határozat végrehajtása egyidejűleg megtörtént.

A felek közötti, a főváros tulajdonában lévő közterületeken elhelyezésre kerülő utcabútorok és hozzájuk kapcsolódó hirdetőfelületek elhelyezésére és üzemeltetésére vonatkozó szerződés ténylegesen 2006. szeptember 28. napján lett megkötve.

A szerződés 1.1. pontja az értelmező rendelkezések között tartalmazta azt, hogy a felperes a szerződés alapján jogosult az alperes tulajdonában lévő közterületeken meghatározott darabszámú, fajtájú, és rendeltetési célú hirdetőoszlop elhelyezésére szolgáló terület használatára, az azokhoz kapcsolódó reklámhordozók telepítésére, üzemeltetésére, hasznosítására, karbantartására, a szerződés hatálybalépésétől számított 25 év határozott időtartamban. A szerződés annak a felek általi aláírása napján lép hatályba.

A szerződés 1.10. pontja szerint a felperes jogosult és ésszerű mértékben köteles az utcabútorok cseréje esetén a szerződés aláírását követő technikai fejlődés, műszaki fejlesztés eredményeként alkalmazható fejlettebb, korszerűbb utcabútor elhelyezésére az önkormányzattal való megegyezés alapján, a pályázati kiírás és a hatályos jogszabályok keretei között.

A szerződésnek a szerződés tárgyát meghatározó 2.2. pontja utalt a szerződés 3/A. számú mellékletében meghatározott, a ...-i Önkormányzat tulajdonában lévő közterületeken, a megjelölt helyszínen 621 db, a szerződésben felsorolt fajtájú, minőségű és rendeltetési célú utcabútor telepítésére, üzemeltetésére, karbantartására, illetve az azokon lévő reklám vagy hirdetőfelületek kizárólagos hasznosítására, a 3/B. szám alatti mellékletben meghatározandó, 14a db le- és elfedő rendszerű hirdetőoszlop telepítésére, üzemeltetésére, karbantartására, valamint a reklám és hirdető felületeik kizárólagos hasznosítására.

A feleknek a közöttük folytatott levelezés tartalma alapján meghatározható szerződéses akarata szerint a 3/A. számú mellékletben meghatározott, a korábbi szerződéses jogviszony folytán ténylegesen a helyszínen már meglévő hirdetőoszlopok „telepítése”, valójában azoknak a helyszínen tartásával történik, míg a szerződés 3/B. számú melléklete szerinti további 140 db hirdetőoszlop a szerződés szerint kerül elhelyezésre.

A szerződés 2.3. pontja értelmében a felperes kizárólagosan jogosult a főváros tulajdonában lévő közterületeken a szerződés időtartama alatt a meghatározott fajtájú, minőségű és rendeltetési célú utcabútor telepítésére, üzemeltetésére, karbantartására, valamint az ezeken elhelyezett reklámfelületek hasznosítására.

A szerződés 2.4. pontja értelmében az alperes harmadik személlyel csak akkor köthet a szerződés tárgyával azonos tartalmú szerződést, ha a felperes a szerződés 2.2. pontjában meghatározott kötelezettségét nem teljesíti, vagy a teljesítésre való jogosultságával nem él, és erről a megkereséstől számított 60 napon belül írásban tájékoztatja az önkormányzatot, vagy 60 napon belül nem válaszol, ide nem értve a további beszerzés esetét.

A szerződés 2.5. pontjában a felek úgy rendelkeztek, hogy a szerződés fennállta alatt a kizárólagossággal érintett közterületek tulajdonjogában történő változás esetén a szerződés hatálya kiterjed az önkormányzat tulajdonába kerülő közterületen lévő, a társaság által telepített

utcabútorokra is. Abban az esetben, ha az alperes a tulajdonában álló közterületet ad át, az ott lévő utcabútorokra változatlanul kiterjed a szerződés hatálya, mivel a tulajdonjog csak a szerződésben rögzített terhekkal ruházható át.

A szerződés 2.7. pontja alapján a felperes az utcabútorok telepítését, illetve cseréjét az építési engedély beszerzése után kezdi meg, az alperes pedig kinyilvánította azt a szándékát, hogy a mindenkor hatályos jogszabályok keretei között megadja a tulajdonosi hozzájárulását a vonatkozó javaslatban meghatározott helyszínekre az ott rögzített utcabútorok telepítése, illetve cseréje érdekében. A tulajdonosi hozzájárulás az éves telepítési lista alperes általi aláírásával tekintendő megadottnak.

A szerződés 2.10. pontjában az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy nem adja tulajdonosi hozzájárulását a szerződés tárgyát képező utcabútorok 50 m-es körzetében található helyszíneken semmiféle más reklámhordozó telepítéséhez.

A szerződés 3.2. pontja szerint a felperes kötelezettséget vállalt a felsorolt fejlesztési munkáknak a fővárossal egyeztetett helyszíneken, a telepítési ütemterv szerinti elvégzésére. A felsorolt fejlesztési munkák között van utalás a jelenlegi oszlopállományra, illetve szerepel benne 25 db internetes terminállal kombinált hirdetőoszlop kihelyezése, és 5 db olyan hirdetőoszlop elhelyezése, amelyek légszennyezést mérő eszközt, és annak kijelzését szolgáló digitális szerkezetet tartalmaznak.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg a peres felek közötti egyeztetés eredményeként a felek szerződéses akarata e ponttal kapcsolatban arra irányult, hogy a légszennyezést mérő hirdetőoszlopok az OLM ...-i állomásainak az adatait használják fel, azokat vegyék át, míg az internetes szolgáltatást nyújtó hirdetőoszlopok telepítése a hirdetőoszlopok környezetében ingyenes wifi zónák kialakításával történjen meg. Ezt a módot a felperes az alperesi Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Főosztályához címzett, 2011. szeptember 27-én és 2012. január 19-én kelt leveleiben javasolta, amely javaslatokat az alperes tudomásul vett. Az alperes 2012. augusztus 28-ai tulajdonosi hozzájárulása a „légszennyezést bemutató, illetve internetkapcsolatot biztosító oszlopok” elhelyezésére szolt. Az alperes 2013. márciusban írt levelének 6. pontja tartalmazta, hogy „a légszennyezés mérésére alkalmas berendezés a környezetvédelmi szakágazat javaslatára nem került telepítésre a közterületeken, illetve erre vonatkozóan rendelkezésre állnak ...-i szinten állami mérőhelyek: a mért adatok jelzésére alkalmas berendezések kerülnek kihelyezésre”.

A szerződés 3.5. és 3.6. pontjai szerint a felperes köteles volt a szerződés időtartama alatt rendszeresen elvégezni a hirdetőoszlopok karbantartását, a tudomására jutástól számított 3 munkanapon belül vállalta minden, a hirdetőoszlopok rongálásából eredő szerelési, karbantartási munkát elvégzését. A technikailag bonyolult munkálatok kivitelezését 30 napos határidővel vállalta. Ha a felperes a kötelezettségét a fenti határidőn belül nem teljesíti, úgy az alperes jogosult volt a munkát a felperes veszélyére és költségére elvégeztetni.

A szerződés 4.2.1. pontja szerint a felperes a hirdetőoszlopok után használati díjat fizet azzal, hogy a már helyszínen lévő hirdetőoszlopok esetében további használati díj fizetés terheli. A használati díj mértékét az adott hirdetőoszlopokon elért nettó árbevétel 15%-ában, de legalább 45 000 000 Ft + áfa összegben határozták meg.

A felperes a szerződés 4.3.1. pontjában kötelezettséget vállalt arra, hogy az alperes számára az A. Csoport és az eA. Csoport teljes európai hálózatán évente 3000 db hirdetési helyet biztosít, a mindenkori listaárból 60% kedvezményt nyújt az alperes többségi tulajdonában lévő színházak részére, 40%-os kedvezményt biztosít az alperes többségi tulajdonában lévő művelődési házak és sportlétesítmények részére, valamint 50% kedvezményt ad az alperes által rendezett nemzetközi sportesemények meghirdetéséhez.

A szerződés 5.2. pontjában a felek kizárták a szerződés rendes felmondással való megszüntetésének a lehetőségét.

A szerződés 5.3. pontja szerint a szerződésben nem szabályozott kérdésekben elsődlegesen a hatályos jogszabályok, másodlagosan a pályázati anyag, illetve mögöttesen a pályázati dokumentáció rendelkezései az irányadóak.

A szerződés 5.5. pontja előírta, hogy a felek az esetleges jogvitájukat mindenekelőtt tárgyalásos úton rendezzék, bármilyen peres eljárás csak ilyen, előzetes egyeztetést követően indítható, az egyeztetés sikertelenségétől számított 90 nap elteltével.

A szerződés 3/A. számú melléklete tartalmazta azoknak a közterületeknek a listáját, ahol már kihelyezésre kerültek a korábbi szerződéses jogviszony folytán a felperes tulajdonában lévő, és a szerződés alapján a továbbiakban is igénybe venni kívánt, összesen 621 db hirdetőoszlop.

A 3/B. számú melléklet fejlesztési helyszíneként 140 db közterületet jelöl meg azzal, hogy ezek minden év január 31-éig egyeztetésre, majd kijelölésre kerülnek.

Az alperes a 2011. augusztus 31. napján hozott döntésével elrendelte, hogy a főpolgármester vizsgálja felül a szerződésben vállaltak teljesítését. A felperest erről értesítő levél szerint a vizsgálat kiterjed - többek között - az internetes és a légszennyezést mérő oszlopok telepítésére is.

Az alperes a 2015. május 29-én kelt levelében a szerződés felmondásának terhe mellett felszólította a felperest a szerződésből eredő kötelezettségei maradéktalan teljesítésére, köztük a belső megvilágítású oszlopok számának 150-re növelésére, a korábbi műemlék oszlopoknak a tenderben szereplő oszlopokra cserélésére, a belvárosi területeken kizárólag műemléki vagy belső megvilágítású oszlopok üzemeltetésére, 25 db internetes terminállal kombinált hirdetőoszlop és 5 db légszennyezést mérő és kijelző hirdetőoszlop elhelyezésére. A levél szerint a felperesnek az ütemezés szerinti valamennyi fejlesztési munkát el kellett volna végeznie 2011-ig, ez azonban nem teljesült „teljeskörűen”. Felhívta a felperes figyelmét a karbantartási kötelezettségre, mint lényeges kötelezettségre, és utalt arra, hogy a szerződésben vállaltak később folyamatos ellenőrzésre kerülnek.

A felperes a 2015. június 15-én kelt válaszelevelében állította, hogy folyamatosan és szerződésszerűen teljesít, valamint kérte, hogy az alperes a kifogását konkrétan, beazonosíthatóan, a helyszínt is megjelölve közölje annak érdekében, hogy eleget tudjon tenni a karbantartási kötelezettségének.

Az alperes a 2015. június 30. napján kelt levelével a szerződés felmondásának terhével felszólította a felperest a szerződésszegő állapot 30 napon belüli megszüntetésére. A felperes szerződésszegéseként azt jelölte meg, hogy a felperes nem teljesítette a 25 db internetes terminállal kombinált hirdetőoszlop és az 5 db légszennyezést mérő és kijelző hirdetőoszlop elhelyezésére irányuló kötelezettségét, valamint közölte, hogy a levél mellékletét képező helyszíneken a karbantartási kötelezettség körébe tartozó szerződésszegést észleltek.

A felperes a 2015. augusztus 3. napján kelt válaszelevelében tagadta a szerződésszegést, utalt a korábbi egyeztetésre, és a szerződésnek az internetelérést biztosító kombinált oszlopok vonatkozásában történt módosítására, a légszennyezést mutató, kombinált oszlopok kihelyezésének megtörténtére. Állította, hogy a kifogás nyomán a hibák javítása megtörtént, 15 hirdetőoszlop esetében a kifogás megalapozatlan volt.

Az alperes a ...-i Közgyűlés .../2015. (09.30.) számú határozata alapján a 2015. október 22-én kelt, a felperes részére 2015. október 29-én kézbesített levelével rendkívüli felmondással felmondta a perbeli szerződést 2015. október 31. napjára az rPtk. 321. § (1) bekezdésére, valamint a .../2013. (03.08.) Föv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) és d) pontjaira hivatkozással.

Felhívta a felperest, hogy a közterületeken lévő oszlopokat 60 napon belül bontsa el, az eredeti állapotot állítsa helyre.

A felmondás indokaként az alábbiakra hivatkozott:

1. A légszennyezettséget mutató oszlopokat a felperes a tulajdonosi hozzájárulástól eltérő helyszínekre telepítette.

2. Azok nem felelnek meg a pályázatban foglalt feltételeknek, mivel nem mérik a légszennyezettséget, annak értékét nem mutatják százalékosan.
 3. Az internetes terminált tartalmazó, kombinált oszlopok helyett wifis internetes elérést biztosító oszlopokat telepített.
 4. A helyszíni ellenőrzés adatait szerint az „oszlopok egy része hiányzik”.
 5. A wifi kapcsolat „az esetek többségében” nem létesíthető.
 6. A jelenleg elvárt technikai színvonalhoz képest jelentősen lassabb adatátvitelt tesz lehetővé.
 7. A helyszíni ellenőrzéseken tapasztalt karbantartási, javítási hiányosságokat felszólítás ellenére nem állította teljeskörűen helyre a felperes.
 8. Az azóta lefolytatott ellenőrzések számos újabb hiányosságot tártak fel.
 9. A szerződés fenntartása fontos közérdeket sért: a közterületek indokolatlanul nagy részén egyoldalúan és súlyosan korlátozza az alperes rendelkezési jogát.
- A felperes a 2015. november 2. napján kelt, aznap az alperes részére faxon megküldött, az alpereshez 15 óra 19 perckor megérkezett levelében érvénytelennek tekintette, és nem fogadta el a rendkívüli felmondást, és felhívta az alperest a szerződés szerinti személyes egyeztetésre. Az alperes részére postai úton 2015. november 4. napján lett kézbesítve a felperesi levél.
- Az alperes 2016. január 2. napján megkezdte a perbeli szerződéssel érintett közterületeken kihelyezett hirdetőoszlopok elbontását.

A felperes a módosított keresetében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes 2015. október 22-én kelt, a perbeli szerződést felmondó jognyilatkozata érvénytelen, másodlagosan pedig a felmondó jognyilatkozat hatálytalanságának a megállapítását kérte.

Mindkét esetben kérte annak a megállapítását is, hogy a felperest a perbeli szerződés 1.1. pontjában meghatározott közterület használati jogosultság továbbra is megilleti.

Kérte az alperes kötelezését arra, hogy biztosítsa a felperes részére a perbeli szerződés 1.1. pontjában meghatározott közterület használati jogosultságokat.

A 12.G../2016. számon indult, és a jelen perhez egyesített perben érkezett, majd módosított keresetében kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest attól, hogy a felperes tulajdonát képező közterületi hirdetőoszlopokat elbontsa, illetve elbontassa. Ezen kereseti kérelem elutasítása esetére másodlagosan kérte az alperes kötelezését 579 600 000 Ft összegű biztosíték adására, és a perköltség viselésére.

A felmondás érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy:

1. Az alperest nem illette meg a rendkívüli felmondás joga sem a szerződés, sem a jogszabály alapján.
2. Az alperes nem tartotta be a vitás kérdések rendezésére a szerződés 5.5. pontjában előírt eljárást.
3. A perbeli szerződés szerint a felperesnek nem kötelezettsége, hanem joga a hirdetőoszlopok kihelyezése, az alperes ezért erre alapítva nem hivatkozhatott szerződésszegésre.
4. Abban az esetben, ha az alperesnek fennállna a joga a szerződés rendkívüli felmondására, úgy az azonnali hatályú felmondással a szerződésszegés észlelését követően haladéktalanul kellett volna élnie. Ennek a jognak az észlelés után 3-4 évvel történő gyakorlása joggal való visszaélés.
5. Jelezte, hogy csak a felmondólevélben közölt indokok vizsgálata lehet a per tárgya.
6. A felmondási jog gyakorlását megelőzően az alperesnek az észlelt szerződésszegés kijavítására megfelelő határidőt kellett volna szabnia. Az alperes a felmondólevélben felhozott tényeket korábban nem kifogásolta, nem tekintette szerződésszegésnek.
7. A 2011., majd 2013. években lefolytatott átfogó ellenőrzés során az alperesnek mindenképpen észlelnie kellett a hivatkozott hiányosságokat. Az alperestől elvárható az, hogy a szerződés teljesítését folyamatosan figyelemmel kísérje.

8. Állította, hogy előzetes egyeztetést követően, az ott szereplő helyszíneken, tulajdonosi hozzájárulással lettek kihelyezve a légszennyezettséget mérő, valamint a wifis oszlopok. A légszennyezettséget mérő oszlopok esetén az alperes által is elfogadott változtatás szükségszerűen, a kifejleszthetőség hiánya miatt következett be. A 25 db wifis oszlop esetén a szerződés 1.10. pontja biztosított lehetőséget a felperesnek a szerződésben meghatározott típustól való eltérésre.

9. Tagadta a karbantartási hiányosságok fennállását. Előadta, hogy a rongálás következményét 7 esetben kijavította.

10. Vitatta, hogy a közérdek sérelme megalapozhatná a felmondást, és arra hivatkozott, hogy a pályázatot az alperes írta ki, annak tartalmát ő határozta meg, korábban nem emelt kifogást az ellenszolgáltatás mértékével szemben sem. Utalt arra, hogy a felperes által vállalt mellékkötelezettségek és biztosítandó kedvezmények folytán a közérdek nem sérült.

A felmondást hatálytalannak is tekintette. Álláspontja szerint a perbeli jogviszonyra a haszonbérlet szabályait kell alkalmazni, így az rPtk. 457. § (3) bekezdését is. A felperes 2015. november 2. napján faxon közölte, hogy nem fogadja el a felmondást, az alperes pedig ezt követően, 8 napon belül nem fordult a bírósághoz az igénye érvényesítése érdekében.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a szerződéssel érintett közterületek használatára irányuló joga biztosítására irányuló kereseti kérelmét a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján, birtokvédelem iránti kereseti kérelemnek tekintette.

A felperes a károsodás veszélyére hivatkozással előterjesztett, az alperesnek a felperesi tulajdonban lévő oszlopok elbontásától való eltiltására irányuló kereseti kérelmét a Ptk. 6:523. § a) pontjára alapította, fenyegető kárként az oszlopok állagsérelmét jelölte meg.

A másodlagos, az alperes biztosítékadására kötelezése iránti kérelmét a Ptk. 6:523. § c) pontja alapján terjesztette elő, a biztosíték összegét a tulajdonában lévő, kihelyezett hirdetőoszlopok összértékében határozta meg.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Állította, hogy a felperesnek kötelezettsége volt az adott hirdetőfelületek tényleges igénybevétele, a hirdetőoszlopok karbantartása.

Álláspontja szerint az alperes jogosult volt a szerződés azonnali hatályú felmondására, a szerződés 2.4. (a szerződést megszüntetésének lehetőségét tartalmazó) pontja szerint. Utalt a 2015. július 6-án kelt felszólító levélre, amelyben az alperes 60 napot biztosított a szerződésszegés megszüntetésére, valamint a szerződés 2.7. pontjának utaló szabálya folytán alkalmazandó .../2013. (03.08.) Föv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) és d) pontjaiban - korábban az .../1995. (10.20.) Föv. Kgy. rendeletben - meghatározott felmondási okokra.

Az alperes a perben módosította, illetve kiegészítette a felmondási okokat a GK 16. számú állásfoglalásra hivatkozva az alábbiak szerint:

1. Mind az 5 légszennyezést mérő oszlop a tulajdonosi hozzájárulástól eltérő helyen lett telepítve a szerződés 3.2. pontját, valamint a .../2013. (03.08.) Föv. Kgy. rendelet 5. § (1) bekezdését megszegve. Állította, hogy erről 2015. augusztus 3-án szerzett a tudomást a felperes leveléből és annak mellékletéből.

2. A 31/A/3/3. számú mellékletben felsorolt 28 db hirdetőoszlop hiányzik a szerződés 3.2. pontjába ütközően. Erről a 2015. június - szeptember közötti ellenőrzés során szerzett tudomást.

3. 18 db internetes terminált tartalmazó oszlop helyett wifis oszlopok lettek telepítve a szerződés 3.2. pontját, és a/2013. (03.08.) Föv. Kgy. rendelet 5. § (2) bekezdését megszegve, 3 helyszínen egyáltalán nincs hirdetőoszlop, 6 helyszínen pedig nincs internet, illetve wifi elérés biztosítása, 9 esetben csak a wifis elérés a biztosított. Minderről a felperes 2015. augusztus 3-án kelt leveléből, és

a 2015. szeptemberi ellenőrzés során szerzett tudomást. Tagadta, hogy az eltérő teljesítésben egyeztettek, illetve megállapodtak volna a felek.

4. Állította, hogy 10 oszlop esetén nem működik, lassú a wifis kapcsolat (31/A/3/4. számú melléklet), ami a szerződés 3.2. pontjának sérelmét jelenti. Erről a 2015. szeptemberi ellenőrzés során szerzett tudomást.

5. A felperes 22 esetben (31/A/3/4. számú mellékletben felsoroltak) eltérő fajtájú hirdetőoszlopot telepített a szerződés 3.2. pontját, valamint az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 4. § (1) bekezdését megszegve, tulajdonosi hozzájárulás hiányában, amiről a 2015. július - augusztus hónapban lefolytatott ellenőrzéskor szerzett tudomást.

6. A felperes 517 db hirdetőoszlopot tulajdonosi hozzájárulás nélkül helyezett el (31/A/3/5. számú mellékletben felsoroltak). Állította, hogy a szerződés 3/A. mellékletének elfogadása nem jelenti a tulajdonosi hozzájárulás megadását, mivel a szerződés 3.2. pontja szerint a telepítési listát egyeztetni kell.

Előadta, hogy a meglévő 155 db tulajdonosi hozzájárulással rendelkező oszlopból a felperes 28 esetben nem tett eleget a telepítési kötelezettségének. A hirdetőoszlopok 644 helyszíne közül 14 helyszín nem szerepel a szerződés 3/A. számú mellékletében sem. Az alperes ezekről a 2015. június - július hónapban elvégzett ellenőrzések során értesült. A felperes ezáltal megszegte a szerződés 3.2. pontját, a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 5. § (1) bekezdésének, az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 4. § (1) bekezdésének, valamint az 1988. évi I. törvény 36. § (1) bekezdésének a rendelkezését.

7. Kifogásolta, hogy 5 db légszennyezést mérő oszlop csupán adatot vesz át, amiről az alperes a felperes 2015. augusztus 3-ai leveléből szerzett tudomást.

8. Állította, hogy 188 esetben (31/A/3/6. számú melléklet) megállapítható a felperes terhére karbantartási, kijavítási hiányosság, ezzel a felperes megsértette a szerződés 3.5. é 3.6. pontjait. A javítások elvégzését a felperes nem bizonyította.

9. Közölte, hogy az alperesnek fontos közérdekből szüksége van az érintett közterületekre. Hivatkozott az .../20995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10. § (1) bekezdésében és a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott megszüntetési okra.

10. Hivatkozott arra, hogy a felperes nem, illetve nem megfelelően tett eleget a szerződés 4.3.2.-4. pontjai szerinti kedvezmény-nyújtására vonatkozó kötelezettségének.

Állította, hogy a felperest eredménytelenül hívta fel a hibák kijavítására a 2015. május 29-én, illetve 2015. június 30-án kelt leveleiben.

Kérte a felperes másodlagos kereseti kérelmének is az elutasítását, mivel a felmondás el nem fogadására vonatkozó nyilatkozatot csupán postai úton, a törvényben előírt 3 napos határidőn túl, 2015. november 4. napján kapta kézhez.

Kifejtette, hogy mivel a szerződés rendkívüli felmondása érvényes, ezért a jogszabálynak megfelelően járt el az eredeti állapot helyreállítása körében. A felperes által kért, az alperesnek a veszélyeztető magatartástól történő eltiltására azért sem kerülhet sor, mert az előzetesen végrehajtható ideiglenes intézkedés folytán nincs veszélyeztető magatartás.

Az alperes viszontkeresetet is előterjesztett, amelyben kérte a 2006. szeptember 28-án kelt perbeli szerződés érvénytelenségének a megállapítását az rPtk. 239/A. §-ára hivatkozva azzal, hogy jogkövetkezményt nem kíván érvényesíteni.

Kérte a felperes eltiltását a közterületek hasznosításától, használatától, birtokolásától. Ezt a kérelmét az elsőfokú bíróság birtokvédelmi igényként bírálta el.

A perbeli szerződést több okból is semmisnek tartotta.

Állította, hogy az lehetetlen szolgáltatásra irányul, a lehetetlen feltételeket tartalmazó rendelkezések nélkül pedig a szerződést nem kötötte volna meg. Előadta, hogy a szerződés célja az egységes

utcakép kialakítása 621+140 db hirdetőoszlop telepítésével. A felperes azonban 621 hirdetőoszlop telepítésének (a szerződés 3/A. számú melléklete) nem tud eleget tenni, mert a telepítés helyszínein már meglévő hirdetőoszlopok vannak.

Ugyancsak lehetetlen szolgáltatást vállalt a felperes a szerződés 4.3.1. pontjában azzal, hogy 25 éven át évente 3000 db ingyenes plakáthelyet biztosít az alperes számára az A. Csoport és az eA. Csoport teljes európai hálózatában. A felperesnek erre nem volt tényleges lehetősége, mivel az általa ezzel kapcsolatban hivatkozott megállapodás egyrészt a perbeli szerződés megkötése után jött létre, másrészt semmis, illetve a megállapodásból kitűnik, hogy az eA-nak sem volt tényleges hirdetési joga.

Állította, hogy 6 közterületi helyszín vonatkozásában a felperes szerződéses kötelezettsége jogilag lehetetlen szolgáltatásra irányult (... körút 2., 8., 12., 16., 18. és 24. szám alatti helyszínek), mivel ezek a közterületek nem állnak az alperes tulajdonában. Ezekre a helyszínekre nem vonatkozott a pályázati kiírás sem.

A perbeli szerződést jogszabályba ütközőnek is tartotta, egyrészt a kötelező közbeszerzési eljárás mellőzése, másrészt a kötelező pályáztatás mellőzése miatt.

Előadta, hogy a felek komplex jogviszonya szolgáltatási koncesszió elemet tartalmaz, amelyek a felperes által vállalt többletszolgáltatások (a bérelt közterületeken létesítendő hirdetőfelületeken hirdetések megjelentetése, karbantartás, az egységes városkép kialakítása érdekében fejlesztések vállalása). A szolgáltatási koncesszió folytán a szerződéskötés a régi Kbt., illetve a 2004. május 1. napjától hatályba lépett Kbt. hatálya alá esik, a felperes által nyújtandó szolgáltatások értékére tekintettel ezért nem lehetett volna mellőzni a közbeszerzési eljárást. A közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződés pedig semmis.

Állította, hogy a szerződést pályáztatás mellőzésével kötötték meg, ezáltal megsértették a kötelező pályáztatási szabályokat is (.../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/A. § (1), (5) bekezdései).

Utalt arra, hogy a perbeli esetben a pályázatok elbírálására nyitva álló határidő a jogszabályban lehetővé tett „indokolási kötelezettséggel, egy ízben” helyett ténylegesen két alkalommal lett meghosszabbítva, indokolás nélkül. A pályázatot ezért eredménytelennek kellett volna nyilvánítani, és új pályázatot kellett volna kiírni.

Hivatkozott arra, hogy a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (5) bekezdésében előírt haladéktalan szerződéskötés helyett a ...-i Közgyűlés az .../2005. (06.30.) Főv. Kgy. számú határozatával döntött a szerződés megkötéséről, és 2005. július 5-ei határidővel kérte fel a főpolgármestert a szerződés megkötésére, mégis, aláírásra csupán 2006. szeptember 28. napján került sor. Ezzel sérült a pályázati kiírás 11. pontja, amely az ajánlati kötöttség időtartamát 60 napban határozta meg, valamint a 13.3. pontja is, amely szerint a szerződést a pályázatról való döntést követő 15 napon belül kell megkötni.

Arra az esetre, ha perbeli szerződésnél nem lenne kötelező a közbeszerzési eljárás lefolytatása, és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet szabályai sem lennének alkalmazhatóak, úgy állította, hogy a szerződés a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet szerinti versenyeztetés elmaradása miatt jogszabályba ütköző, ezért semmis.

Amennyiben a jogszabályba ütközés nem lenne megállapítható, úgy hivatkozott arra, hogy a szerződést jogszabály megkerülésével kötötték meg a felek. A megkerült jogszabályokként jelölte meg a Kbt. 23. §, 242. § (4) bekezdését, a régi Kbt. 2. § (1) bekezdését, a .../1998. (10.15.) Főv. Kgy. rendeletet, a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (1), (5), 5. § (1)-(2), 6. § (1), (3) bekezdését.

Állította, hogy a felek csalárd módon jártak el azzal, hogy a Kbt. hatályba lépését két nappal megelőzően, 2004. április 29-én indult el a pályázati eljárás, a felek szándéka a régi Kbt. szabályainak a kikerülésére is irányult.

Semmisnek tartotta a perbeli szerződést annak a jóerkölcshöz ütközése folytán is.

Állította, hogy az ellenértékként kikötött használati díj kirívóan alacsony, bár úgy is nyilatkozott, hogy a kikötött használati díj mértékét befolyásolta az is, hogy a felperes ellenértékként éves szinten 434 000 000 Ft + áfa értékben hirdetések biztosítását vállalta. Ez utóbbi, lehetetlen szolgáltatás nélkül pedig a feltűnően értékaránytalan szerződés a jóerkölcsbe is ütközik.

Jóerkölcsbe ütközőnek tartotta a szerződés kirívóan hosszú időtartamát, és azt, hogy a szerződés ennek ellenére nem biztosítja a feleknek a rendes felmondás jogát.

Jóerkölcsbe ütközik álláspontja szerint az a szerződéses rendelkezés is, amely a bérbeadó jogait az 50 méteres körzetben való reklámcélú hasznosítás kizárásával korlátozza, csakúgy, mint az, hogy az alperesnek nincs lehetősége alakítani a tényleges bevételeket, azokat nem tudja ellenőrizni.

Jóerkölcsbe ütközőnek tartotta azt is, hogy a szerződés a már meglévő 621 db oszlop esetében ténylegesen már megvalósult szolgáltatásért is állapít meg ellenértéket.

Az alperes a perbeli szerződés érvénytelenségét annak sikeres, feltűnő értékaránytalanságra alapított megtámadására is alapozta, megismételve, hogy a felperes lehetetlen szolgáltatást vállalt a 434 000 000 Ft + áfa összegű hirdetési szolgáltatás nyújtásával, enélkül pedig a szerződéses szolgáltatás és ellenszolgáltatás között fennáll az értékaránytalanság. A szerződés megtámadását a 2016. április 20-án érkeztetett beadványában jelentette be, és előadta, hogy a megtámadási okról a felperes által a viszontkeresetre tett ellenkérelem kézhezvételével szerzett tudomást.

A felperes ellenkérelmében a viszontkereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában foglalt feltételei nem állnak fenn, és az alperes által hivatkozott rPtk. 239/A. §-a csupán 2012. május 26. napjától hatályos, a szerződés érvényességét pedig a megkötésekor hatályos szabályok szerint kell elbírálni.

Elévülési kifogást is előterjesztett, előadva, hogy az elévülés általános szabálya szerint a semmisségre is csupán 5 évig lehet hivatkozni.

Előadta, hogy valamennyi hivatkozott érvénytelenségi ok az alperes saját felróható magatartására vezethető vissza, és hivatkozott az rPtk. 4. § (4) bekezdésére. Utalt arra is, hogy az alperes által megjelölt érvénytelenségi okok megalapozottságuk esetén is csupán a szerződés részleges érvénytelenségét eredményeznék.

Vitatta, hogy a már a meglévő 621 oszlop esetében a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányulna, mivel erről a tényről az alperes is tudomással bírt a szerződés megkötésekor.

Állította, hogy a hirdetéseknek az általa vállalt közzététele folyamatosan biztosítva van az A. Csoporton és az eA. Csoporton keresztül. A perbeli szerződés nem határozta meg, hogy Európa minden országában jelenjenek meg hirdetések, ezért a felperes vállalt kötelezettségébe nem ez tartozott.

Előadta, hogy a ... körúti közterületek az alperes tulajdonában állnak, ha pedig az alperes elidegenítette azokat, akkor azt a szerződés 2.5. pontja szerint csak a felperesnek biztosított használati jogokkal terhelten tehette meg.

Vitatta azt is, hogy a szerződés jogszabályba ütközne az alperes által állított okból.

Utalt arra, hogy a bíróság nem állapíthatja meg sem a közbeszerzési szabályok megszegését, sem azoknak a jogsértő mellőzését (rKbt. 76. § (1) bekezdés a) pont), ez a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik, illetve arra is utalt, hogy a pályázati kiírás esetén nem állnak fenn a közbeszerzési eljárás kötelező lefolytatásának feltételei.

Hangsúlyozta, hogy az alperes döntött arról, hogy közvetlenül a Kbt. hatálybalépése előtt kezdi meg az eljárást, ugyanakkor álláspontja szerint a perbeli szerződés nem minősül sem árubeszerzésnek, sem építési beruházásnak, de szolgáltatás megrendelésének sem.

Állította, hogy a perbeli esetben a pályáztatási eljárás teljes mellőzéséről nincs szó, a pályáztatási szabályok megsértése pedig önmagában nem jelent semmisséget.

Álláspontja szerint a .../1995. (10.20.) Föv. Kgy. rendelet szabályai nem alkalmazhatóak, mert a felek jogviszonyában a vagyonhasznosítási jelleg érvényesül, ezért a .../1996. (06.21.) Föv. Kgy.

rendelet az irányadó. Mivel a meghosszabbított határidőn belül megszületett a döntés a pályázatokról, ezért az aláírás késedelme nem teszi utóbb az eljárást meg nem történtté.

Előadta, hogy a szerződés megkötését követően az alperes az .../2006. (10.26.) Főv. Kgy. határozattal elfogadta az erről készült jelentést, ezzel kinyilvánította azt, hogy a késedelmes elbírálás és aláírás ellenére a pályázati eljárást eredményesnek tekinti, csakúgy, mint a szerződés megkötéséről határozó .../2005. (06.30.) Főv. Kgy. rendelettel.

Elkésettnek minősítette az alperes megtámadási kifogását, mivel az alperesnek észlelnie kellett volna korábban is az általa hivatkozott körülményeket.

Vitatta, hogy a szerződés feltűnően értékaránytalan lenne, és állította, hogy az alperes ezt korábban nem kifogásolta.

Álláspontja szerint fogalmilag kizárt a még hatályba nem lépett jogszabály megkerülése, és megismételte azt a hivatkozását, miszerint az alperes alakította ki a pályázat feltételeit. Hangsúlyozta, hogy az aláírás késedelmével nem vált kedvezőbbé a felperes helyzete.

Vitatta a szerződés jóerkölcsbe ütközését is. Állította, hogy a tartalma szerint feltűnő értékaránytalanság miatti megtámadás előterjesztésére nyitva álló határidő eltelt.

Előadta, hogy a szerződéses gyakorlatban elfogadott a rendes felmondás jogának kizárása, és állította, hogy az alperes tudja ellenőrizni a bevételek alakulását, illetve, hogy a szerződés megkötésekor tudatában volt annak, hogy a 3/A. számú mellékletben meghatározott helyszíneken már vannak hirdetőoszlopok kihelyezve.

Az elsőfokú bíróság a 11. sorszámú, a másodfokú bíróság 10.Gpkf.../2016/4. számú végzésével helyben hagyott, előzetesen végrehajtható végzésével a felperes kérelmére ideiglenes intézkedéssel eltiltotta az alperest a felperes által a perbeli szerződés alapján kihelyezett valamennyi, a keresetlevél F/2. számú mellékleteként csatolt táblázatban szereplő utcabútorok bontásától, és az eredeti állapot helyreállításától.

Kötelezte az alperest, hogy ezeken a közterületeken biztosítsa a felperest a perbeli szerződés alapján megillető, utcabútorok elhelyezésére szolgáló terület használatára, azokhoz kapcsolódó reklámhordozók telepítésére, üzemeltetésére, hasznosítására és karbantartására vonatkozó zavartalan jogosultságát.

Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmeit részben találta megalapozottnak, az alperes viszontkereseti kérelmét alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a perbeli szerződést haszonbérleti szerződésnek minősítette, amely csupán az ellenérték, az ellenszolgáltatásként teljesítendő hirdetés tekintetében tartalmaz ettől eltérő, vállalkozási elemet is.

Megállapította, hogy a felmondás érvénytelenségének és hatálytalanságának, valamint a használati jogosultság fennállásának megállapítására irányuló, illetve a birtokvédelmi kérelmet az rPtk. szabályai szerint, míg a veszélyeztető magatartástól való eltiltásra irányuló kereseti kérelmet az új Ptk. rendelkezései alapján kell elbírálnia.

Az alperesnek a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt előterjesztett viszontkeresetére az rPtk., míg a birtokvédelmi igény érvényesítését célzó viszontkereseti kérelmére az új Ptk. szabályait kellett alkalmazni.

A felmondási jog biztosítását és a felmondhatóság feltételeit a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet szabályai alapján vizsgálta, mivel a rendelet 36. §-a értelmében annak a rendelkezései a folyamatban lévő közterület használati eljárásban is alkalmazandóak.

A pályáztatási eljárás kötelezőségét, illetve a pályázatra vonatkozó szabályokat az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletek alapján vizsgálta azzal, hogy az alperes által hivatkozott .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletnek a felmondási jogot biztosító 10. §

(1) bekezdés c) pontja, a .../2006. (07.14.) Föv. Kgy. rendelet értelmében csak a 2006. augusztus 1-jét követően indult közterület használati eljárásokban alkalmazhatók.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló alperesi vizontkeresetet vizsgálta meg.

Kifejtette, hogy az alperes az új Ptk. 6:108. §-a és az rPtk. 329/A. §-a alapján is érvényesíthette megállapításra irányuló keresettel a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló igényét, mivel ezek, a valójában eljárásjogi szabályt tartalmazó normaszövegek a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazandóak.

Az rPtk. 234. § (1) bekezdése szerint pedig az alperes a szerződés semmisségére határidő nélkül hivatkozhatott, az érvénytelenség általános jogkövetkezményét az elévülési idő leteltét követően is kérhette alkalmazni, ezért a felperes elévülési kifogását nem találta alaposnak.

Rámutatott arra, hogy az alperes semmisségre történő hivatkozását nem korlátozza a felperes által felhívott rPtk. 4. § (4) bekezdésének második fordulata sem, mivel a semmisségre a bárki hivatkozhat, azt a bíróság hivatalból is köteles figyelembe venni, ezért az fennáll függetlenül attól, hogy melyik fél felróható magatartására vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság az alperes által hivatkozott egyes semmisségi okok vizsgálata körében kifejtette, hogy az alperes alaptalanul állította azt, hogy a teljesítés helyszínén már meglévő 621 oszlop tekintetében a felperes szolgáltatásának teljesítése lehetetlen, mivel a felek szerződéskötéskori akarata nyilvánvalóan kiterjedt arra, hogy a szerződés 3/A. számú mellékletében felsorolt közterületeken a teljesítés a már telepített hirdetőoszlopok megtartásával, azok további üzemeltetésével, karbantartásával történjen. Ez a szándék kitűnik a szerződés 4.2.1. pontjának, a 3/A. számú mellékletének a megfogalmazásából, a felperesi pályázat tartalmából, hiszen ott ezek a hirdetőoszlopok felsorolásra kerültek, és ezt az értelmezést támasztja alá a felek között lefolytatott levelezés tartalma is.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy még az így megállapított szerződéses szándék hiányában sem lehetne fizikailag lehetetlennek tekinteni a felperes által vállalt szolgáltatást, mivel a meglévő hirdetőoszlopok lebontása, majd újratelepítése nem lehetetlen, csupán célszerűtlen.

Ugyancsak nem találta lehetetlen szolgáltatásra irányuló kikötésnek a felperesnek a hirdetési helyek biztosítására irányuló kötelezettségvállalását.

E körben az elsőfokú bíróság azt vette figyelembe, hogy a felperes jogképes, fő tevékenységi köre a médiareklám, ezért a hirdetési helyek biztosítására irányuló vállalása a szerződéskötés időpontjában nem volt sem jogilag, sem fizikailag lehetetlen. A felperes ezen vállalásának a teljesítését a szerződésszegés körében lehet vizsgálni, ez azonban nem jelent lehetetlenségi okot.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta azt az alperesi hivatkozást is, miszerint 6 helyszín nem áll az alperes tulajdonában, ezért azok bérbeadására nem volt lehetőség. Az elsőfokú bíróság utalt a kialakult joggyakorlatra, miszerint olyan dolog bérbeadására is lehet bérleti szerződést kötni, amely a szerződés megkötésének időpontjában még nem áll a bérbeadó tulajdonában. Ekkor a bérbeadó kötelezettsége az, hogy a szerződés teljesítése érdekében tulajdonjogot szerezzen a dolgon. Ezért az elsőfokú bíróság nem is vizsgálta azt, hogy az alperes által hivatkozott 6 helyszín ténylegesen az alperes tulajdonában áll-e.

Azt az alperesi hivatkozást, miszerint erre a 6 helyszínre nem is vonatkozott a kiírt pályázat, az elsőfokú bíróság nem a lehetetlenülés, hanem a jogszabályba ütközés körében vizsgálta meg.

Az elsőfokú bíróság az alperesnek a jogszabályba ütközés miatti semmisségre alapított vizontkereseti kérelmét sem találta alaposnak.

Rögzítette, hogy a következetes joggyakorlat szerint a kötelező pályáztatási eljárás, így a kötelező közbeszerzési eljárás mellőzése is jogszabályba ütközővé, tehát semmissé teszi a szerződést.

A perbeli pályáztatási eljárás 2004. április 29-én kezdődött, ezért a 2004. május 1. napján hatályba lépő Kbt. - annak 401. § (1) bekezdésének rendelkezése folytán - a perbeli esetben nem alkalmazható, vagyis a régi Kbt. szabályai az irányadóak a perben.

A régi Kbt. 76. § (1) bekezdés a) pontja és az e körben kialakult joggyakorlat (EBH 2016.P.7.) alapján megállapította, hogy a bíróság a közbeszerzési eljárási szabályok megsértésének jogkövetkezményéről sem viszontkereset, sem kifogás alapján nem határozhat, ezért az erre alapított viszontkereseti kérelmet megalapozatlannak találta.

Ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a kötelező pályáztatási eljárás mellőzése miatti semmisség megállapítható-e.

A .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a rendelet szerint ex lege bekövetkező eredménytelenség akkor áll fenn, ha az eredeti, vagy meghosszabbított határidő lejártáig nem kerül sor a pályázatok elbírálására. A jogszabályban megszabott 30 napos határidő két alkalommal is meghosszabbításra került, a második meghosszabbítás szerinti véghatáridő lejárt előtt, 2004. szeptember 30-án pedig megtörtént az .../2004. (09.30.) Főv. Kgy. határozattal az eredményhirdetés, tehát a pályázati eljárás eredménytelensége nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság megállapította a pályázati eljárásra vonatkozó szabályok megsértését annyiban, hogy az elbírálási határidő két alkalommal és indokolás nélkül lett meghosszabbítva, de azt is megjegyezte, hogy ez a jogszabálysértés az alperes felróható magatartásából eredt. Ugyancsak a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (5) bekezdésébe ütközött az, hogy a szerződés nem lett megkötve a pályázati eljárás eredményének kihirdetését követően haladéktalanul, ezek a jogszabálysértések azonban ezt előíró kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában, a bíróság által hivatkozott joggyakorlat szerint nem eredményezték a megkötött szerződés semmisségét, mivel maga a megkötött szerződés nem ütközik jogszabályba.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a pályázati felhívásban foglalt határidők megszegése nem minősül jogszabálysértésnek.

Kifejtette, hogy a 6 db, a közterületek jegyzékén nem szereplő, de a szerződéssel érintett közterület használatba adása folytán a szerződés nem minősül pályáztatási eljárás mellőzésével kötött jogügyletnek, mivel sem a pályázati felhívás, sem az ajánlati dokumentáció nem tartalmazta a pontos helyszíneket, és a bérbe adandó közterületek számát, csupán az alperesnek azt a szándékát, hogy a tulajdonában lévő közterületeket hasznosítsa. Ha a szerződéssel érintett közterület nem áll az alperes tulajdonában, vagy azt elidegenítette, akkor szerződésszegést követett el.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a szerződésnek a jogszabály megkerülése folytán fennálló semmisségére történt hivatkozást is. Kifejtette, hogy kötelező szerződéskötési előírás hiányában a felek nem kötelesek egy adott jogszabályi háttér mellett szerződést kötni, ezért nem csalárd az a magatartás, ha a felek a szerződést csak valamelyikük, vagy mindkettőjük által kedvezőnek tartott jogi szabályozás keretei között kötik meg. Az pedig fogalmilag kizárt, hogy még hatályba nem lépett jogszabály megkerülését jelentse egy adott szerződés megkötése. A kötelező közbeszerzés szabályainak mellőzésében megnyilvánuló, az alperes által hivatkozott jogszabály megkerülésének vizsgálatára pedig a bíróságnak a fentebb már kifejtett indokok alapján nem volt hatásköre.

Az alperes a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (1) és (5) bekezdésével összefüggésben a jogszabálysértés mellett a jogszabály megkerülésére is hivatkozott. Az elsőfokú bíróság a hivatkozott jogszabályok megszegésének tényét megállapította, ezért rámutatott, hogy azokat egyidejűleg nyilvánvalóan nem kerülhették meg a felek.

A konkrét jogszabályhely megjelölése hiányában az elsőfokú bíróság nem vizsgálta az alperesnek a .../1998. (10.15.) Főv. Kgy. rendelet megkerülésére való hivatkozását.

A szerződés jóerkölsbe ütközése folytán fennálló semmisségére vonatkozó alperesi hivatkozásokat sem találta alaposnak az elsőfokú bíróság.

A szerződés jellegéből eredő az a körülmény, hogy az alperesnek nem lehet befolyása a bevételek alakulására, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem sérti a jóerkölcsöt arra is figyelemmel, hogy a szerződés 4.2.1. pontjában meghatározott minimum évi 45 000 000 Ft + áfa összeg biztosítja az alperes jogainak a védelmét.

Az elsőfokú bíróság nem találta sem szokatlannak, sem a jóerkölcsöt sértőnek az alperes oldalán valóban korlátként jelentkező, az 50 méteres körzeten belüli reklámcélú hasznosítás tilalmát megfogalmazó kikötést sem. Az pedig, hogy ezt a korlátozást ellensúlyozza-e valamilyen, az ellenszolgáltatásban megnyilvánuló előny, a szerződés feltűnő értékaránytalanságára történt hivatkozás keretében vizsgálendő.

A kirívóan hosszú időtartam mellett a rendes felmondási jog kizárása az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mindkét felet sújtó rendelkezés, másrészt pedig a jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy ha a tartós jogviszonyban bekövetkezett valamely lényeges változás sérti a felek jogait, akkor a fél a bíróságtól kérje a szerződés módosítását.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak minősítette azt az alperesi hivatkozást is, miszerint az alperesnek nem volt módja a bevételek ellenőrzésére. A szerződés 4.2.4. pontja szerint a felperes köteles az ezzel való elszámolásra, amelynek az évenkénti megtörténtét az alperes nem is vitatta a perben, másrészt a szerződés 4.2.3. pontja kifejezetten biztosítja az alperes részére az ellenőrzést.

Azt az alperesi hivatkozást pedig, miszerint jóerkölcsbe ütközik az, hogy azokra a szerződés 3/A. számú mellékletében meghatározott hirdetőoszlopokra nézve is határoztak meg ellenértéket, ahol új telepítés nem történt, az elsőfokú bíróság nem a jóerkölcsbe ütközés, hanem a feltűnő értékaránytalanság körében vizsgálta.

A használati díj kirívóan alacsony mértékére történt alperesi hivatkozást pedig az rPtk. 201. § (2) bekezdésében szabályozott megtámadási okként vizsgálta meg az elsőfokú bíróság.

E körben az alperes nem azt állította, hogy a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás feltűnően alacsony, hanem arra hivatkozott, hogy ha az ellenszolgáltatás értékéből kiesik a lehetetlen szolgáltatásnak minősülő, a vállalt hirdetések 434 000 000 Ft + áfa értéke, ennek következtében válik a szerződéses ár feltűnően értékaránytalanná. A felperes által vállalt hirdetések nem teljesítése ugyanakkor a szerződésszegés körében vizsgálható, a szerződés megtámadására nem adhat alapot.

Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy az alperesnek a feltűnő értékaránytalanságra alapított szerződés megtámadása elkészt az rPtk. 236. § (1) és (2) bekezdés c) pontja értelmében, mivel nem fogadta el azt az alperesi hivatkozást, miszerint a megtámadási okról csupán a felperesnek a viszontkeresetre tett ellenkérelme kézhezvételével szerzett tudomást.

Az elsőfokú bíróság megvizsgálta azt is, hogy a szerződéskötés elhúzódása eredményezte-e annak jóerkölcsbe ütközése megállapíthatóságát. A szerződés tárgyára, az ellenértékként biztosítandó hirdetési jogra, valamint az egyes oszlopok esetében a műszaki egyeztetés szükségességére tekintettel nem találta ezt sem megállapíthatónak.

Mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróság, mint alaptalant elutasította az alperesnek a perbeli szerződés érvénytelensége megállapítására irányuló viszontkereseti kérelmét.

Ezt követően az elsőfokú bíróság a szerződést felmondó nyilatkozat érvénytelenségének, illetve hatálytalanságának megállapítására irányuló kereseti kérelmet vizsgálta meg.

Az rPtk. 321. § (1) bekezdése, a szerződés kifejezett rendelkezése, és az rPtk. 431. § (1) bekezdése alapján azt a jogkövetkeztetést vont le, hogy a szerződés felmondásának a lehetősége a perbeli esetben csak az azonnali hatályú felmondás gyakorlásában állhat.

A haszonbérlet szabályai közül az rPtk. 457. § (2) bekezdés a) és c) pontjai határozzák meg az azonnali hatályú felmondás eseteit, illetve az rPtk. 461. § (1) bekezdésének utaló szabálya folytán alkalmazandó dologbérlet szabályai közül az rPtk. 425. § (2) bekezdés b) és c) pontjai.

Az alperes a felmondás indokaként a jogszabályokban megjelölt esetekre nem hivatkozott, a szerződésellenes használatra hivatkozva pedig az azonnali hatályú felmondás joga csak az ilyen

használat megszüntetésére irányuló felszólítás, figyelmeztetés eredménytelensége esetén gyakorolható.

Az elsőfokú bíróság a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés d) pontja alapján is lehetőséget látott a szerződés rendkívüli felmondással történő megszüntetésére, ugyanakkor a rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontjában szabályozott esetre történt hivatkozás alapján nem találta azt megállapíthatónak, mivel ez utóbbi rendelkezés vis maior, illetve a felektől független körülmények esetére írja elő a szerződés megszűnését.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződés 2.4. pontja nem felmondási okot, hanem a hirdetőoszlop kihelyezésére irányuló kötelezettség megszegése esetére a szerződés megszűnésének speciális esetét tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperest jogszabály alapján a megfelelő magatartásra vonatkozó felhívást követően azonnali hatályú felmondási jog illeti meg a dolog rongálása, szerződésellenes használata, a dolog épségének veszélyeztetése, a bérleti díj, vagy a közterhek meg nem fizetése esetén, valamint a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet értelmében felhívás nélküli, rendkívüli felmondási jog illeti meg a tulajdonosi hozzájárulásban foglaltaktól eltérő használat, vagy a közterületre vonatkozó jogszabályok megsértése esetén.

Az alperes ezek közül az okok közül szerződésszegésre és a tulajdonosi hozzájárulásban foglaltak megszegésére hivatkozott.

Miután a szerződésnek a vitás kérdések elsődlegesen tárgyalásos után történő rendezését előíró 5.5. pontjában foglaltak megszegéséhez a szerződés nem fűzi a rendkívüli felmondás kizártságának a jogkövetkezményét, ezért ennek a szerződéses kikötésnek a megsértése bár szerződésszegés, de nem érinti az alperes rendkívüli felmondáshoz való jogát.

Az elsőfokú bíróság az rPtk. 457. § (3) bekezdésének rendelkezésére tekintettel elsődlegesen a felperesnek a felmondó nyilatkozat hatálytalansága megállapítására irányuló keresetét vizsgálta meg.

Az rPtk. 457. § (3) és (4) bekezdései alapján a felperes 2015. november 2-án kelt levele és az annak faxon való megküldését igazoló nyugta alapján azt állapította meg, hogy a felperes a felmondás 2015. október 29-ei átvételéhez képest 3 napon belül közölte az alperessel azt, hogy nem fogadja el a felmondást.

Hivatkozott az rPtk. 214. § (1) bekezdésének a rendelkezésére, miszerint a szerződéses nyilatkozat a megérkezéssel hatályosul, és nem találta alaposnak azt az alperesi állítást, miszerint csak a nyilatkozat postai úton történő megküldéséhez fűzhető a megérkezés hatálya, illetve hogy a megérkezés szempontjából az alperesi iktatási, iratkezelési szabályokat kell alkalmazni.

Megállapította, hogy mivel az alperes a felperesi válasz megérkezését követő 8 napon belül nem érvényesítette bírói úton az igényét, ezért a felmondása az rPtk. 457. § (3) bekezdése szerint hatálytalannak minősül.

Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelme alapján megvizsgálta a felmondó jognyilatkozat érvényességét is. E körben elsődlegesen azt a kérdést vizsgálta meg, hogy a szerződés alapján a felperest a hirdetőoszlopok elhelyezésére vonatkozóan csak jogosultság, vagy erre irányuló kötelezettség terhelte-e.

A szerződés 2.3., 2.4. és 3.2. pontjai, valamint a szerződés célja alapján a hirdetőoszlopok elhelyezése a felperest megillető jogosultság és egyúttal kötelezettség is volt.

Az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta azt a felperesi hivatkozást, miszerint azonnali hatályú felmondás keretében az alperes alappal csak olyan okokra hivatkozhatott, amelyekről közvetlenül a felmondás előtt szerzett tudomást, ellenkező esetben joggal való visszaélésnek minősül a felmondási jog késedelmes gyakorlása. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság csak azokat a felmondási okokat vizsgálta érdemben, amelyek tekintetében megállapítható, hogy azokról az alperes nem tudott korábban, és az rPtk. 4. § (1) bekezdésének megfelelő eljárása mellett sem kellett, hogy azokat észlelje, illetve amelyeket a felmondólevélben is közölt a felperessel.

A légszennyezettséget mérő oszlopokkal összefüggésben a felek levelezése alapján azt állapította meg, hogy a műszaki lehetőségekre tekintettel a perbeli szerződés úgy módosult, hogy a felperes a légszennyezettséget más adatok átvételével bemutató oszlopokat volt köteles telepíteni, az alperes ezt a teljesítést szerződésszerűként elfogadta, a felperes teljesítése ez okból nem szerződésszegő.

Abban az esetben, ha nem lenne megállapítható a szerződés módosítása, az alperes a felperes teljesítését e körben kifejezetten vizsgálta (2011. szeptember 14-ei levél), ezért legkésőbb ekkor, illetve a felperesi teljesítés szükségszerű ellenőrzése során tudomást kellett szereznie a teljesítés módjáról.

Ugyanígy, a felek közötti levelezés igazolja azt, hogy az internetes hozzáférést biztosító oszlopok helyett wifi zónák kialakításával elhelyezett oszlopok is a felek akaratával megegyező, szerződésszerű teljesítésnek minősülnek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes teljesítése megfelelt a szerződés 1.10. pontjában előírt, a technológiai fejlődésnek megfelelő teljesítésnek is. E vonatkozásban is érvényes az a megállapítás, miszerint az alperes a 2011. szeptemberében kezdeményezett ellenőrzése, vagy az ezt követő későbbi, szükségszerű ellenőrzései során tudomást kellett, hogy szerezzen a teljesítésnek erről a módjáról, a helyszíneiről, ezért az évekkel később erre hivatkozással gyakorolt azonnali hatályú felmondás joggal való visszaélést valósít meg.

Az alperes felmondási okként jelölte meg azt, hogy a wifis oszlopok „egy része” hiányzik. A perbeli adatok szerint azonban a szerződés szerinti 25 db wifis kapcsolatot biztosító oszlop kihelyezése megtörtént, csupán a kihelyezés megfelelő helyszíne volt vitás. Ezt a felmondási okot az elsőfokú bíróság a beazonosíthatóság hiánya miatt nem találta alaposnak, azon túl, hogy az alperes az erről történt tudomásszerzését követően nem élt az azonnali hatályú felmondás jogával.

A wifis kapcsolat minőségével összefüggő problémákról az alperesnek nem kellett évekkel a felmondást megelőzően tudomással bírnia, ez a hibajelenség csak később keletkezett, azonban az erre alapított felmondás sem lehet alapos. A szerződés 3.6. pontja ugyanis a karbantartási kötelezettség teljesítésére vonatkozó felhívás eredménytelensége esetére nem a szerződés azonnali hatályú felmondását, hanem azt teszi lehetővé, hogy a bérbeadó a bérlő kárveszélyére és költségére végezze el a javítást.

A bérlet általános szabályára alapítva a bérbeadó akkor élhet az azonnali hatályú felmondással, ha előtte felszólította a bérlőt a szerződésellenes teljesítés megszüntetésére, ilyen felszólítást azonban nem tartalmaztak az alperes 2015. május 29-én és 2015. június 30-án írott levelei.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a szerződésnek a fontos közérdekre hivatkozással történő felmondását is, egyrészt, mert erre alapított felmondási lehetőséget nem biztosít a szerződés, másrészt a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet hivatkozott 20. § (1) bekezdés c) pontja sem felmondási okként, hanem vis maior jellegű események bekövetkezésekor a szerződés megszűnésének eseteként szabályozza ezt.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy ha a korábban kialakult szerződéses feltételeket az alperes utóbb kedvezőtlennek ítéli, a tartós jogviszonyban a körülmények megváltozására hivatkozással kérheti a bírói úton történő szerződésmódosítást, de fontos közérdekre hivatkozva nem szabadulhat a kötelemből.

Mindezen indokok alapján azt állapította meg, hogy az alperes által közölt, és a perben vizsgálható felmondási okok megalapozatlanok, ezért - amennyiben a felmondás hatályos - úgy a felmondás érvénytelenségét kellene megállapítani, de mivel a felmondást hatálytalannak találta, ezért nem határozott külön az érvénytelenség kimondásáról.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a felperes további kereseti, illetve az alperes további vizontkereseti kérelmeit is, és elutasította azokat.

A felperesnek a szerződés szerinti közterület használati jogosultsága megállapítására irányuló kereseti kérelmével összefüggésben kifejtette, hogy nem áll fenn a perbeli esetben a Pp. 123. § (3) bekezdése szerinti feltétel, az alperessel szembeni jogvédelem szükségessége. Ugyanez okból

utasította el a felperesnek arra irányuló keresetét, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy biztosítsa a felperesnek a szerződésből eredő használati jogai zavartalan gyakorlását.

Alaptalannak találta, és elutasította a felperesnek az alperesnek az oszlopok elbontásától történő eltiltására, illetve az alperes biztosítékadására kötelezésére irányuló kereseti kérelmét is.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes birtokvédelmi kérelemnek minősülő, a felperesnek a közterület használati jogok gyakorlásától való eltiltására irányuló viszontkereseti kérelmét is. A felperesnek az alperes tulajdonában álló közterületeken érvényes és hatályosan fel nem mondott szerződés alapján áll fenn a birtokláshoz való jogot biztosító használati joga, birtoklása nem jogalap nélküli, ezért az alperes a Ptk. 5: 5. §-a alapján alaptalanul kért birtokvédelmet.

Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy mint szükségtelent mellőzte a felperesnek a szerződésszerű teljesítés, illetve a bontásból eredő károk megállapítása érdekében szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványát, csakúgy, mint a felperes tanúmeghallgatási indítványait, ugyanis a szerződés módosítására vonatkozóan a felek közötti szerződéses gyakorlatot a felek levelezéseiből megállapíthatónak találta.

Az alperes bizonyítási indítványai közül az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes kötelezését az általa biztosított kedvezmények alapidokumentumainak, a kedvezmények biztosítása tárgyában kötött szerződéseknek a becsatolására, mivel ezeket a körülményeket nem kellett a perben vizsgálnia. Hangsúlyozta, hogy bizonyításnak egyébként is csak megtett tényállítás igazolása céljából lehet helye.

Részletesen megindokolta, hogy miért nem találta alaposnak a felperesnek a 34. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalán rögzített eljárási kifogását, illetve miért tagadta meg a 10. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldalán rögzítetten a felperesi jogi képviselő által elmondottak jegyzőkönyvbe foglalását.

Indokát adta annak is, hogy miért nem találta alaposnak az alperesnek a 26. sorszámú beadványban megfogalmazott, valamint a 41. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldalán rögzített eljárási kifogásait.

Az elsőfokú bíróság mindezen indokok alapján ítéletével megállapította, hogy az alperes 2015. október 22-én kelt, a felek között 2006. szeptember 28-án megkötött, utcabútorok telepítéséről, üzemeltetéséről és reklámcélokra történő hasznosításáról szóló szerződést felmondó nyilatkozata hatálytalan. A felperes ezt meghaladó kereseti kérelmét és az alperes viszontkeresetét elutasította.

A peres feleket a kereseti kérelem és a viszontkereset vonatkozásában megállapítható pernyertességük és pervesztettségük arányában kötelezte a perköltség megfizetésére akként, hogy kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére - az 56. sorszámú kijavító végzés szerint - 5 310 000 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy ezt meghaladóan a felek a perben felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni, az alperes illetékmentessége folytán pedig a le nem rótt 1 500 000 Ft eljárási illeték az állam terhére marad.

Az alperes az ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes valamennyi kereseti kérelmének elutasítását, és az alperes viszontkeresetének helyt adva kérte a perbeli szerződés érvénytelenségének megállapítását, valamint a felperes eltiltását a keresetlevél F/2. számú mellékletében meghatározott utcabútorok által elfoglalt közterületek birtoklásától, használatától és hasznosításától a felperes perköltség viselésére kötelezése mellett.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte azzal, hogy az ítélőtábla írja elő az elsőfokú bíróságnak azt, hogy vizsgálja meg az érvénytelenségi okokat, valamint a felmondás érvényességét is arra tekintettel, hogy a felmondás nem hatálytalan.

Kérte annak elrendelését is, hogy a megismételt eljárást az elsőfokú bíróság másik tanácsa folytassa le.

Kérte az elsőfokú bíróság által elrendelt ideiglenes intézkedés hatályon kívül helyezését arra tekintettel, hogy az elrendelésének indoka nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróságnak az eljárás Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti megismétlését megalapozó eljárási szabálysértéseként arra hivatkozott, hogy:

1. Az elsőfokú bíróság nem bírálta el az alperes által a .../1995. (05.15.) Főv. Kgy. rendelet 15. § (1) bekezdésének, és a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet 1. § (1) bekezdésének megsértése, valamint a kötelező versenyeztetési eljárás jogtalan mellőzése miatt bejelentett semmisségi kifogást.

2. Nem vizsgálta a fontos közérdek miatti szükségszerűsége alapján felmondási ok, illetve bontó feltétel fennállását, és

3. az egyes felmondási okok érvényességét sem (az oszlopok egy részének hiányát, az engedélyezettől eltérő hirdetőoszlopok kihelyezését, tulajdoni hozzájárulás nélkül oszlopok elhelyezését, valamint felszólítás ellenére a karbantartási és javítási hiányok megszüntetésének elmulasztását),

4. eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperes kifejezett kérése ellenére nem küldte meg a felperes 35. sorszám alatt érkezett beadványát.

Fellebbezési hivatkozása szerint az eljárásnak a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő megismétlésére azért van szükség, mert a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése szükséges a szerződés érvényessége, a semmisségi kifogások, a szerződés megtámadása, a megtámadási határidő elmulasztásának kimentése, a megtámadás kifogás útján történő érvényesítése, valamint a felmondás érvényessége vonatkozásában.

Érdemi fellebbezési hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a perbeli szerződést haszonbérleti szerződésnek. Megismételte, hogy a perbeli komplex jogviszonyban az alperes a szolgáltatási elemet tartja hangsúlyosnak, mivel a szerződés és a felperes saját becslése alapján meghatározott szolgáltatási értékek figyelembevétele mellett megállapítható, hogy a szerződés elsődlegesen a felperes által az alperes részére nyújtandó hirdetési szolgáltatásra jött létre.

A közterület használati elem a szerződéses jogviszonyban csupán másodlagos, és arra a Fővárosi Önkormányzat .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelete, valamint az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet szabályai az irányadóak. A haszonbérleti szabályait tehát csupán kiegészítő jelleggel, a felek szerződéses akaratának és az önkormányzati rendeletek sérelme nélkül lehetett volna alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság a felek akaratával szemben, az irányadó jogszabályokat mellőzve tekintette a perbeli szerződést teljes egészében haszonbérleti szerződésnek, és ezért tévesen jutott arra a következtetésre, hogy alkalmazható az rPtk. 457. § (3) bekezdése.

Az érvénytelenség megállapítása iránti viszontkereset keretében hivatkozott, a lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződéses feltétel miatti semmisség körében álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg mind a peres felek szerződéskötéskori akaratát, mind pedig az alperes által érvényesített semmisségi kifogás alapját.

A felek szerződéskötéskori akaratát a .../2004. (04.29.) Főv. Kgy. határozat, a pályázati felhívás, a felperes pályázata, valamint a peresített szerződés preambuluma alapján egyértelműen az volt, hogy a ...-i Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek rendjét javítsák, egységes utcabútorokat alakítsanak ki. A szerződés szerint a felperes köteles volt a fővárosi közterületek állapotát és rendjét javítani egységes utcabútorok kialakításával, valamint az utcabútoroknak a meglévő helyszíneken az ott lévő oszlopok folyamatos cseréjével történő telepítésével, illetve újonnan meghatározandó helyszíneken történő telepítésével.

A telepítést, illetve a cserét megelőzően a felperes köteles volt az alperessel egyeztetni egyrészt a helyszín meghatározása, másrészt pedig a kihelyezésre kerülő oszlopok számának, pontos helyének és típusának meghatározása körében.

Az adott évi telepítések pontos helyét, az oszlopok számát és típusát a felek évente telepítési lista elfogadásával voltak kötelesek egyeztetni.

Fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a felperes szolgáltatása már a szerződés megkötésekor lehetetlen volt, ugyanis lehetetlen a közterületek állapotát és rendjét javítani és megteremteni az egységes utcabútorzatot a ténylegesen már telepített hirdetőoszlopok megtartásával.

Előadta, hogy a felperes összesen 517 db helyszínen az alperes hozzájárulása nélkül tartotta a hirdetőoszlopait, erre tekintettel pedig megállapítható az alperes szerződést felmondó nyilatkozatának érvényessége.

Ugyancsak tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a külföldi hirdetési jog vonatkozásában sem állapította meg azt, hogy a felperes lehetetlen szolgáltatásra vállalt kötelezettséget. A felperes ugyanis a szerződés megkötésekor nem rendelkezett olyan hirdetési joggal külföldön, amelyet az alperes részére biztosítani tudott volna. E körben fenntartotta a 2016. június 29-én kelt nyilatkozatában foglaltakat. A felperes olyan jogot kívánt átruházni, amellyel saját maga sem rendelkezett, a perben meg sem kísérelte bizonyítani azt, hogy a perbeli szerződés időtartama alatt hirdetési joggal rendelkezett az eA., illetve az A. Csoport valamely cégétől származtatott jogán, illetve hogy maga az eA., illetve az A. Csoport valamely cége rendelkezett a perbeli szerződésben biztosítani vállalt hirdetési joggal. Az elsőfokú bíróságnak ezért azt kellett volna vizsgálnia, hogy a felperes a szerződés megkötésekor rendelkezett-e a szolgáltatás tárgyával, amelynek biztosítására kötelezettséget vállalt.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság csak a szerződés jogszabályba ütközése körében vizsgálta, a lehetetlen szolgáltatásra irányultság vonatkozásában nem értékelte azt, hogy a ... körüti oszlophelyszínekre nem vonatkozott a pályázat, vagyis lehetetlen szerződést kötni olyan helyszínre, amelyek nem voltak a pályázati felhívás részei.

Az elsőfokú bíróság súlyos jogszabálysértéseként jelölte meg azt, hogy bár ítélete indokolásában kimondta, hogy a perbeli pályázati eljárásra a régi Kbt. szabályozása az irányadó, mégis döntése indokolásában felhívta az új Kbt. 350. §-ának a rendelkezését is, és a két jogszabályhely alapján tévesen állapította meg azt, hogy a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított polgári jogi igények érvényesíthetősége vonatkozásában a régi Kbt. és az új Kbt. azonos rendelkezéseket tartalmaz.

Hivatkozott a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXIX. törvény (új Kbt.) 350. §-ához fűzött miniszteri indoklására, amely szerint az 1995. évi XL. törvény (rég Kbt.) nem zárta ki a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése miatt semmis szerződés érvénytelenségének a polgári perben történő megállapítását. E körben hivatkozott a régi Kbt. 88. § (9) bekezdése rendelkezésére is.

Mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálnia a régi Kbt. jogtalan mellőzése, mint jogszabályba ütközés miatt bejelentett semmisségi okot.

Hangsúlyozta, hogy a felperesnek tudomása volt arról, hogy a peresített szerződés megkötését közbeszerzésnek kellett volna megelőznie, amit bizonyít a felperesnek, mint ajánlattevőnek a pályázat 1. számú mellékletét képező nyilatkozata, amelyben hivatkozik a közbeszerzési törvényre is, valamint a felperes pályázatának 15. számú melléklete is.

Az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértéseként jelölte meg azt, hogy mind a .../2013. (03.08.), mind a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletet az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvénnyel (Áht.) összhangban vizsgálta, holott ezeket a rendeleteket a ...-i Önkormányzat Közgyűlése eredeti jogalkotói hatáskörében hozta.

Kifejtette, hogy a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet, illetve a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet által szabályozott pályáztatási eljárás nem azonos az Áht. végrehajtására kiadott önkormányzati rendelet (.../1996. (06.21.), .../1995. (05.15.) Főv. Kgy. rendelet) szerinti versenyeztetési eljárással.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor azt állapította meg, hogy az Áht. szerinti versenytárgyalásnak megfelelt az .../1995. (10.20.), a .../1995. (10.20.), valamint a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet szerinti pályáztatási eljárás. A kötelező versenyeztetési eljárás elmaradása pedig a peresített szerződés semmisségét eredményezi.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el a kötelező versenyeztetési eljárás jogtalan mellőzése miatt bejelentett semmisségi kifogását.

Rámutatott, hogy a Kúria 2/2010. (VI.28.) PK véleményének 4. a) pontja szerint a bíróságnak a nyilvánvaló semmisséget hivatalból kell észlelnie. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta az alperesnek ezt a semmisségi kifogását megsértette a kérelemhez kötöttség elvét, és az ítélet teljességének elvét is, ez az eljárási szabálysértése pedig a per kimenetelére lényeges kihatással volt, mivel a felperes keresetének elutasítását kellett volna, hogy eredményezze.

Fellebbezési hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlen és hibás következtetésre jutott, amikor azt állapította meg, hogy a pályázati eljárás eredménytelenségét nem lehet megállapítani, mivel a meghosszabbított határidőben megtörtént az elbírálás. A határidőt meghosszabbító .../2004. (06.24.), illetve .../2004. (08.31.) számú határozatok is jogszabályba ütközők, ezért semmiek voltak, mivel a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (1) bekezdése csak egy, indokolt esetben teszi lehetővé az elbírálási határidő meghosszabbítását. Jogszabályba ütköző, ezért semmis döntésre pedig nem lehet jogot alapítani, az joghatás kiváltására alkalmatlan. A semmisség jogkövetkezményeinek alkalmazásánál pedig annak nincs jelentősége, hogy a semmisségi ok bekövetkezése valamely félnek felróható-e.

Az elsőfokú bíróságnak ezért azt kellett volna megállapítani, hogy a pályázati eljárás ex lege eredménytelen, ennek jogkövetkezménye pedig a megkötött szerződés semmissége.

E körben hivatkozott a Kúriának a BDT 2004.954. számon közzétett eseti döntésében írtakra, amely szerint a szerződés megkötését megelőző eljárás formai szabályainak a megsértése akkor eredményezi a szerződés semmisségét a jogszabály sérelme miatt, ha ezt a jogkövetkezményt a versenyeztetésről rendelkező külön jogszabály kifejezetten előírja. Ez azt jelenti, hogy a jogszabályok megsértése esetén elsődlegesen azt a jogkövetkezményt kell alkalmazni, amelyet az adott jogszabály a megsértés esetére előír, ez pedig a pályázati eljárás eredménytelensége.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a pályázati eljárás során megsértették az elbírálás és a szerződéskötés szabályait is, a két jogsértés jogkövetkezménye között azonban nem tett különbséget a Kúria EBH 2004.1117. számú eseti döntésében írtak szerint. Azokra a szabálytalanságokra (elbírálás késedelve), amelynek jogkövetkezményét maga a jogszabály határozza meg, nem vonatkozik a Kúria döntésének 2. mondata, miszerint a pályáztatási szabályok megsértése önmagában - ha az annak alapján létrejött szerződés tartalma, az abban vállalt feltétel nem ütközik jogszabályba - nem eredményezi a szerződés semmisségét. Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor mind a két jogsértést ugyanúgy kezelte.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak a Szent István körúti 6 db helyszínnel kapcsolatos döntését is.

E körben előadta, hogy az ajánlati dokumentáció és annak két melléklete, a pályázati felhívás és az alperes tulajdonában lévő közterületek jegyzéke együttesen alkották a pályázati felhívás anyagát. A pályázat tárgyát csupán azok a közterületek képezhették, amelyek szerepeltek az alperes tulajdonában lévő közterületek jegyzékében. A perbeli szerződés kiterjed azonban azokra a Szent István körúti oszlophelyszínekre is, amelyek nem képezték a pályázat részét, mivel nem szerepeltek az ajánlati dokumentáció mellékletében. Az itt fel nem sorolt helyszínekre megkötött szerződés tehát lehetetlen szolgáltatásra irányuló, és egyúttal jogszabályba is ütközik, mivel a kötelező pályáztatás mellőzésével kötötték ezekre a helyszínekre a szerződést.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, miszerint jogszabály megkerülése csak hatályban lévő jogszabályok esetén értelmezhető. Kifejtette, hogy minden olyan esetben, amikor a kifejezett jogszabályba ütközés bármely okból nem állapítható meg, azonban a szerződéskötés folyamatát nyilvánvalóan az a család célzat motiválta, hogy az adott jogszabályt ne kelljen figyelembe venni, úgy alappal merül fel a jogszabály megkerülésére irányultság, mint semmisségi ok. A pályáztatás elrendelésekor az új Kbt. már ismert volt, a felek célzata a szerződéskötés folyamatából következően arra irányult, hogy azt ne kelljen alkalmazni.

Fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a régi Kbt. nem zárta ki a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése miatt semmis szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló bírósági eljárás lefolytatását, ebből következően a hatáskör hiánya a régi Kbt. megkerülése tekintetében fel sem merülhet. Az új Kbt. 350. §-a is csak a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított polgári jogi igények érvényesíthetőségének szabja feltételül a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását, a jogszabály megkerülésére, mint semmisségi okra alapított igényeknél nem. Az elsőfokú bíróság ezért jogellenesen értelmezte kiterjesztően az új Kbt. 350. §-át.

Összefoglalta, hogy a felek a perbeli szerződéskötés folyamatával kikerülték az új Kbt. szabályainak az alkalmazását, csakúgy, mint a régi Kbt. 2. § (1) bekezdésének rendelkezését, valamint az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 6., 7., 8., 13. §-át, a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 3., 5., 6., 7. §-át és 3. számú mellékletét. Amennyiben a felperes nem a jelen pályázat keretében megkötött szerződéssel, hanem az általános szabályok szerint akarta volna a korábban már kihelyezett oszlopaival az alperes tulajdonában álló közterületet továbbra is használni, akkor az .../1995. (10.20.) és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet szerint kellett volna eljárnia: és nem élvezhette volna a szerződésben biztosított kizárólagosságot, a közterület használatáért használati díjat az általános szabályok szerint lett volna köteles fizetni, és nem lett volna lehetősége arra, hogy részben hirdetési jog nyújtásával biztosítsa az ellenértéket, illetve a közterület használata legfeljebb 3 évre szólhatott volna.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes ugyanazon jogszabályhelyek vonatkozásában állította a jogszabálysértését, és jogszabály megkerülését is. Pontosította, hogy ezek a kérelmei a jogszabályok mely szakaszaira vonatkoztak, és előadta azt is, hogy a viszontkeresetéhez mellékelte, a vállalkozási és vagyonkezelési ügyosztály vezetője, a jogi ügyosztály vezetője, és az aljegyző által 2005. augusztus 10-én készített ...-.../9/2005. számú feljegyzés igazolja azt, hogy a szerződés tervezete mennyiben nem felelt meg a B. Városrendezési és Építési Keretszabályzatának, azaz ez utóbbi szabályzat módosítása nélkül nem kerülhetett volna sor a szerződés megkötésére. A feljegyzés bizonyítja a jogszabály megkerülésére irányuló szándékot.

Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor azt állapította meg, hogy a peresített szerződés nem sérti nyilvánvalóan a jóerkölcst.

Egyenként, és összességében értékelve megállapítható, hogy a társadalom értékítéletét és ezáltal a jóerkölcst sérti az a szerződéses feltétel, amely kizárja a rendes felmondás jogát annak ellenére, hogy a szerződés időtartama kirívóan hosszú, függetlenül attól, hogy ez a rendelkezés melyik felet sújtja. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt, hogy van-e a rendes felmondás jogát kizáró rendelkezésnek ésszerű indoka.

Ugyancsak a jóerkölcst sérti az, hogy a szerződés kiterjesztette a tárgyi hatályát a hirdetőoszlopok 50 méteres körzetében lévő közterületekre is azáltal, hogy kizárta azok reklámcélú hasznosításának a lehetőségét. Az elsőfokú bíróság ezt az értékarányosság szempontjából vizsgálta ahelyett, hogy a társadalom értékítélete szerint bírálta volna el.

Ugyancsak a jóerkölcshöz ütközőnek tartotta a használati díj mértékének kirívóan alacsony összegben történt meghatározását, különös tekintettel a felperesnek biztosított kizárólagossági jogra, illetve a felperes monopolhelyzetére. Ennek a kérdésnek a vizsgálata során figyelemmel kellett volna lenni arra, hogy a perbeli szerződés szerint a felperes minimum 45 000 000 Ft használati díj

volt köteles fizetni, ugyanakkor az általános szabályok szerinti területhasználat esetén 73 000 000 Ft és 125 000 000 Ft közötti díjfizetési kötelezettség terhelte volna.

Hangsúlyozta, hogy az általa kifejtett indokok folytán a felperes szolgáltatásainak döntő része csak „látszólagos”, ezért nem adhat alapot a közterület használati díj kirívó mérséklésére.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította azt a bizonyítási indítványát, amelyben kérte a felperest kötelezni az általa nyújtott kedvezmények alapidokumentumainak becsatolására. Ezek hiányában az alperes nem tudja megállapítani, hogy a felperes elszámolásai megfelelnek-e a valóságnak.

Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság téves megállapításokat tett az adott helyszíneken ténylegesen már meglévő oszlopok vonatkozásában is.

Ismételten vitatta azt, hogy a felek megállapodása magában foglalta volna azt, hogy a 3/A. mellékletben felsorolt oszlopok esetében új telepítés nem történik, ebben az esetben ugyanis az egész szerződés célja, az egységes utcabútorok kialakítása vált volna lehetetlenné, ezáltal pedig a szerződés semmis.

Jelezte, hogy az ítélet indokolása nem tartalmazza azt, hogy az elsőfokú bíróság hogyan jutott arra a következtetésre, miszerint a felek az ellenérték meghatározása során tekintettel voltak arra, hogy nem új telepítés történt.

Állította, hogy a felperest terhelő ún. többletszolgáltatások függetlenek voltak a felperesnek az oszlopok telepítésére, az egységesség megteremtésére vonatkozó kötelezettségétől, ezért a szerződés értékarányossága a ténylegesen meglévő oszlopok tovább üzemeltethetőségétől független kérdés volt, az elsőfokú bíróságnak is önállóan kellett volna elbírálnia a két kérdést.

Sérelmezte, hogy az értékarányosság vizsgálata körében az elsőfokú bíróság nem értékelte azt az alperesi hivatkozást, miszerint a szolgáltatás döntő része tekintetében a felperes olyan magatartást vállalt, ami a szerződéskötéstől függetlenül is már megvalósult, az ezért történő ellenérték kikötése nyilvánvalóan jóerköcsbe ütközik.

Ismételten utalt arra, hogy a felperes a külföldi hirdetési felületek biztosításával lehetetlen szolgáltatásra vállalt kötelezettséget. A felperest tehát látszat szolgáltatás terhelte mind az oszlopok telepítésére, mind pedig a külföldi hirdetési jog szolgáltatására vonatkozóan.

Hangsúlyozta, hogy az alperes a külföldi hirdetési jog szolgáltatása körében a szerződés feltűnő értékaránytalanságát a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányultságától függetlenül is állította, és kérte e körben szakértő kirendelését.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el a megtámadás határideje elévülésének nyugvására felhozott menthető okot, nem adta indokát annak, hogy miért nem fogadta el azt, hogy az alperes a felperes viszontkereseti ellenkérelem megnevezésű beadványának kézhezvételéig abban a téves feltevésben volt, hogy a felperes teljesíteni képes a szerződés 4.3.1. pontja szerinti vállalását. A téves feltevés tényének és tartalmának bizonyításaként hivatkozott a keresetlevél F/14. számú mellékleteként csatolt, 2013. március 11-én kelt főpolgármesteri tájékoztatásra.

Hivatkozott több kúriai eseti döntésre is, amely kimondja, hogy az igényérvényesítésben menthető oknak számít, és az elévülés nyugvását eredményezi az, ha a jogosult az igénye érvényesítéséhez nem rendelkezik a megfelelő és teljeskörű tudomással.

Abban az esetben, ha a menthető ok fennállása bármely okból nem állapítható meg, úgy az alperes a szerződésnek a feltűnő értékaránytalanság miatti megtámadását kifogás útján érvényesítette, ezért az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálnia a szerződéses szolgáltatások értékarányosságát.

Sérelmezte az elsőfokú bíróságnak a felmondással kapcsolatos felperesi kereset tárgyában hozott döntését is.

Fenntartotta álláspontját, miszerint a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontja, illetve az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10. § (1) bekezdés c) pontja - miszerint a

területre üzemzavar-elhárítás miatt, vagy egyéb fontos közérdekből szükség van - az alperes számára rendkívüli felmondási lehetőséget biztosít. Ezt az álláspontját igazolja az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletbe ezt a szabályt beiktató .../2006. (07.14.) Főv. Kgy. rendelet 1. § (5) bekezdéséhez fűzött indoklás, amely egyértelműen felmondási lehetőségként határozza meg ennek az oknak a fennállását.

Az alperes tehát erre hivatkozva alappal élhetett rendkívüli felmondással.

Előadta, hogy abban az esetben, ha a terület igénybevételeének szükségességét nem lehet felmondási oknak tekinteni, úgy az olyan, jogszabály által meghatározott bontó feltételnek minősül, amelynek a bekövetkezését az alperes a felperessel a felmondást tartalmazó levelében közölte. Az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértést követett el, amikor az alperesnek ezt a hivatkozását nem bírálta el.

Támadta az elsőfokú bíróságnak a felmondó nyilatkozat hatálytalanságát megállapító döntését is. Megismételte, hogy a jogviszony vegyes kötelmi jellegére tekintettel tévesen minősítette az elsőfokú bíróság azt haszonbérleti szerződésnek, és erre tekintettel tévesen állapította meg azt, hogy helye lehet az rPtk. 457. § (3) bekezdése alkalmazásának.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az elsőfokú bíróságnak a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján - utalva a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontjára is - meg kellett volna szüntetnie, mivel a felperes keresete időelőtti, hiszen a felperes a perindítást megelőzően nem folytatta le a szerződés 5.5. pontjában előírt egyeztetési eljárást.

Fenntartotta azt az előadását, miszerint a felperes által állítólag 2015. november 2. napján elküldött telefax üzenetnek az alperesnél semmi nyoma nincsen, az utóbb postai úton megkapott alperesi levél borítéka és az alperesi ügyiratkép pedig egyaránt azt igazolja, hogy a felperes felmondást vitató levele 2015. november 4. napján érkezett meg az alpereshez. Hangsúlyozta, hogy az alperes szigorú iktatási rendet alkalmaz, az alpereshez címzett minden iratnak nyoma van a nyilvántartásában.

Értelmezhetetlennek tartotta az elsőfokú bíróság e körben tett megállapítását, miszerint értékelte a „nyugtán lévő telefonszámokat is”. Ezekre nézve egyik fél sem ajánlott fel bizonyítást, a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy ezek milyen faxszámok lehetnek.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint az alperes a felmondás keretében csak olyan okokra hivatkozhat, amelyről közvetlenül a felmondás előtt szerzett tudomást.

Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a döntését a felperes által hivatkozott BDT2000.138. számú eseti döntésre alapította, holott az a döntés azonnali hatályú felmondásra vonatkozik. A jelen esetben azonban az alperes rendkívüli felmondást közölt a felperessel, ami nem azonnali hatályú volt, ugyanis határnapra szólt. A közzétett jogesetbeli tényállás pedig nem volt azonos a jelen perbeli tényállással, az eseti döntés egyértelműen azokra a rendkívüli felmondásokra vonatkozott, amelyek azonnali hatályúak. A perbeli, nem azonnali hatályú rendkívüli felmondásra ezért nem lehetett volna analógiaként alkalmazni azt.

Hangsúlyozta, hogy nincs olyan törvényi rendelkezés, amely szerint bizonyos idő elteltével a rendkívüli felmondás lehetősége elenyészik. Az elsőfokú bíróság e körben a munkajog rendkívüli felmondásra irányadó szabályait a polgári jog területén törvénysértő módon alkalmazta.

Ismét számba vette a 2016. március 30-án kelt nyilatkozatában már megjelölt felperesi szerződésszegéseket, illetve azt, hogy azokról az alperes mikor szerzett tudomást. A tudomásszerzés időpontja ismeretében pedig megállapítható, hogy attól számított rövid időn belül megtette a szerződést felmondó nyilatkozatát az alperes.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság súlyosan jogsértően értelmezte a GK 16. számú állásfoglalást is, hiszen az kifejezetten lehetőséget ad arra, hogy ha a fél egyáltalán nem jelöli meg az elállás különös okát, akkor azt utóbb, akár a per során is megjelölje. Ezért nem lehetett volna akadálya annak, hogy az alperes a felmondó nyilatkozatának tartalmát a perben részletesen kifejtsse, a felmondást további indokokkal egészítse ki, illetve a jelzett felmondási indokokat konkretizálja, részletezze.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor az egyes felmondási okok érvényességét nem vizsgálta meg, eljárása sértette a Pp. 3. § (2) bekezdését, határozata pedig a Pp. 213. § (1) bekezdését.

Vitatta az elsőfokú bíróságnak a légszennyezettségi oszlopokkal összefüggésben elfoglalt álláspontját is. Tagadta, hogy bármikor megállapodott volna a felperessel abban, hogy csupán a légszennyezettséget jelző oszlopokat helyezzen ki, illetve hogy a kombinált oszlopokat az alperes hozzájárulásában foglalt helyszínektől eltérő helyszínekre telepítse. Állította, hogy az alperes soha nem fogadta el szerződés szerűnek a felperes ilyen teljesítését.

Utalt a 2016. június 29-én kelt nyilatkozatában kifejtettekre, miszerint az alperes a felperesnek a megkeresésre adott válasza alapján szövegezte meg a 2011. szeptember 14-én kelt levelét, tehát nem lehetett abban a helyzetben, hogy a szerződésszegéseket ekkor felismerje. A ...-i Közgyűlés nem a szerződés átfogó vizsgálatát rendelte el, mivel az csak az internetes és légszennyezés mérő oszlopok telepítésére terjedt ki, illetve más utcabútor szerződés célvizsgálatára irányult. Helyszíni szemlére a vizsgálat során nem került sor.

Állította, hogy a felperes a megkeresésre valótlan, vagy megtévesztő - a fellebbezés 41-42. oldalán részletesen ismertetett - választ adott, ezért az alperes megalapozottan állította azt, hogy csupán 2015. évben szerzett tudomást a felperes szerződésszegéséről.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy „a peres iratokból kitűnően 2013-ig megtörtént az ellenőrzés befejezése”. A felperes erre az elsőfokú bíróság 17-II. számú felhívására készített előkészítő iratának 6. oldalán hivatkozott, ezt az állítását azonban semmivel nem támasztotta alá. Az alperes a 2016. május 25-én kelt nyilatkozatában határozottan vitatta ezt a tényt, ezt követően a felperes az elsőfokú bíróság 34. számú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt felhívására sem csatolt be semmilyen bizonyítékot, bizonyítást nem indítványozott.

Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, és 164. §-át, amikor a felperesnek az alperes által kétségbe vont előadását ítélezése alapjául fogadta el.

Hangsúlyozta, hogy a légszennyezettség mérő oszlopok tekintetében a felperes szerződésszegéseiről a 2015. augusztus 3. napján kelt felperesi levélből szerzett tudomást.

Elismerte, hogy a peres felek közötti levelezés valóban vonatkozott az internetes kapcsolatot nyújtó oszlopokra, azt azonban nem tartalmazta, hogy az internetes terminálok helyett a felperes wifi berendezésekkel szándékozik az oszlopokat kombinálni.

Az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott a perbeli szerződés 1.10. pontjára is e körben, mivel a szerződésnek ez a pontja sem biztosított jogot a felperesnek arra, hogy internetes terminál helyett a kombinált oszlopait wifivel szerelje fel. Az elsőfokú bíróság annak sem adta magyarázatát, hogy mi alapján jutott arra a következtetésre, hogy a wifi zónák kialakítása a technológiai fejlődést szolgálja. A wifi zónák ugyanis csak okos eszközökkel teszik lehetővé az internet elérést, az ilyen saját okos eszközzel nem rendelkező állampolgárok részére nem.

Rámutatott, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes konkrétan megjelölte, hogy a felperes mely helyszínekre lett volna köteles internetelérést nyújtó oszlop telepítésére, azonban oda vagy semmilyen oszlopot nem helyezett el, vagy olyan oszlopot rakott, amely sem terminállal, sem wifivel nem rendelkezik. A fellebbezése 45. oldalán táblázatban foglaltan összegezte, hogy a felperes 3 db helyszínen nem helyezett ki semmilyen oszlopot, 6 db helyszínen internetes elérést még wifi formájában sem biztosító ún. egyszerű oszlopot helyezett ki, míg további 9 db helyszínen nem internetes terminállal kombinált oszlopot, hanem csak wifi berendezéssel ellátott oszlopot telepített.

Fenntartotta azt állítását, miszerint a 2015. május 29-ei, valamint a 2015. június 30-ai leveleiben felhívta a felperest az internetes kapcsolatot biztosító 25 db oszlop telepítésére. A wifi kapcsolat minőségét 2015 szeptemberében ellenőrizték, ezért a korábbi felszólító levelek ezekre a hibákra nem térhettek ki, azonban a wifi hiányával vagy elégtelenségével a felperesnek tudomással kellett bírnia.

Az alperesnek a felpereshez címzett, az internetes kapcsolat biztosítására történő felszólítása magában foglalja azt is, hogy az internetes kapcsolat használható legyen, ezért az elsőfokú bíróság tévedett, amikor azt állapította meg, hogy az oszlopok tekintetében a felmondási ok nem beazonosítható.

Sérelmezte az elsőfokú bíróságnak a fontos közérdekre történő hivatkozás vonatkozásában kifejtett álláspontját is. Állította, hogy a korábban kifejtettek szerint a fontos közérdek olyan bontó feltétel, amelynek bekövetkezésével a szerződés hatálya megszűnik, amit az alperes a felmondást tartalmazó levelében közölt a felperessel. A fontos közérdeket az jelenti, hogy a peresített szerződés fenntarthatatlan részben azért, mert az alperesre nézve egyoldalúan hátrányos, másrészt azért, mert a felperes ezt, a számára kedvező szerződést sem tartotta be.

Mindezek az okok eredményezték azt, hogy az alperes nem kívánja továbbiakban a szerződés fenntartását, az ahhoz fűződő jogi érdeke megszűnt, ezért megállapította azt, hogy a jogszabályban (.../2013. (08.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontjában) rögzített bontó feltétel bekövetkezett.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság noha megállapította, hogy a károkozás veszélye nem áll fenn, ezért a felperesnek azt a keresetét, amely az alperesnek az oszlopok elbontásától történő eltiltására irányul, el kell utasítani, mégsem helyezte hatályon kívül az ideiglenes intézkedést, annak ellenére, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésére éppen a felperest közvetlenül fenyegető kár elhárítása adott alapot.

A felperes kárfenyegetettségének hiányát igazolja az is, hogy a felperes a módosított keresetében sem kérte az állítólagos alperesi magatartás következményeként bekövetkezett kárának a megtérítését.

Álláspontja szerint a felperesnek a károsodás veszélyére történő hivatkozása nem volt valós, és bizonyosan nem volt közvetlen sem, ezért nem álltak fenn az ideiglenes intézkedés elrendelésének a Pp. 156. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei.

Sérelmezte az elsőfokú bíróságnak a felperest a közterületek birtoklásától, használatától és hasznosításától történő eltiltása iránti viszontkereseti kérelmet elutasító döntését is.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság egyetlen, az alperes által szükségesnek tartott bizonyítást sem folytatott le, így nem kötelezte a felperest az európai hirdetési joga meglétét igazoló okiratok benyújtására, holott ezek az okiratok bizonyították volna azt, hogy a felperes szerződésszegést követett el az általa évi 144 000 000 Ft + áfa összegűre becsült külföldi hirdetési kedvezmények szolgáltatásával. Az alperes igazságügyi szakértői vizsgálatot is indítványozott a kedvezmények megállapítására, illetve a szerződés nyilvánvalóan jóerölcsbe ütközése, valamint értékaránytalansága bizonyítására. Az elsőfokú bíróság egyik indítványának sem tett eleget.

Sérelmezte és iratellenesnek tartotta az elsőfokú ítéletben rögzített azon megállapítást, miszerint „rosszhiszemű pervitelnek tekinthető az, ha a fél a másik fél által igazoltan megküldött küldemény kézbesítését letagadja, és arra, mint nem kézbesített és nem ismert beadványra hivatkozik”. Ezt a megállapítást cáfolják a 41. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek.

Fellebbezésében panaszt tett a ...-i Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 19.Gpk.../2016/3. számú, illetve az 1.Gpk.../2016/3. számú, az eljáró bíró kizárását megtagadó végzése ellen is.

A panasz körében előadta, hogy a kizárási indítványt elbíráló bíróság nyilvánvalóan nem tanúsított kellő figyelmet a kizárási indítványban és annak mellékleteiben foglaltakra. Ezt mutatja az is, hogy a bíróság a határozatában a 44. sorszámú jegyzőkönyvet értékelte, holott a perben 44. sorszámú jegyzőkönyv nem létezik, az alperes a 41. sorszámú jegyzőkönyvre hivatkozott, és más helyen is felcserélte a peres felek megjelölését.

Sérelmezte, hogy a kizárási indítványt elbíráló bíróság az eljáró bírónak a 41. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt azon megállapítását, miszerint „az alperesi jogi képviselő jórészt valótlanságot állít” úgy értékelte, hogy az eljáró bíró az alperes jogi képviselőjét nem vádolta hazugsággal.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az eljáró bíró kijelentése dehonesztáló volt a számára, mivel a perbeli adatok alapján tényszerűen megállapítható, hogy az alperes nem állított valótlanúságot.

Az eljáró bíró kifogásolt szóhasználatát a kifogást elbíráló bíróság alaptalanul tekintette egyszerű tájékoztatásnak, és nem értékelte azt, hogy az alperes kérésére az elsőfokú bíró nem jelölte meg, hogy mely alperesi állítást tekintett valótlanoknak.

Álláspontja szerint a kizárási indítványt elbíráló bíróságnak alapos vizsgálatot követően azt kellett volna megállapítania, hogy az alperes jogi képviselője nem állított valótlant, az eljáró bíró kedvezett a felperesnek a nyilatkozata előterjesztésében, és olyan nyilatkozatot is határidőben érkezettnek tekintett, amelyet a felperes meg sem tett, illetve az eljáró bíró nem tudta, vagy nem akarta kifejezni azt, hogy az alperes mely nyilatkozatai valótlanok, mikor járt el rosszhiszeműen a perben. Mindezek megalapozták volna az eljáró bíró kizárását a perből.

Álláspontja szerint figyelemmel kellett volna lenni a kizárási indítvány elbírálása során arra is, hogy az eljáró bíró a sajtó nyilvánossága előtt nyilvánult meg ilyen módon, a bíró szavaiból pedig téves következtetést vontak le harmadik személyek és a sajtó munkatársai, és ezt közvetítették az ország nyilvánossága felé.

Hangsúlyozta, hogy az eljáró bírónak nem elegendő pártatlannak és elfogulatlannak lennie, de annak is kell látszania.

Ugyancsak tévedett a kizárást intéző bíróság, amikor nem tekintette az elfogultság bizonyítékának az eljáró bírónak az iratok kézbesítésére vonatkozó gyakorlatát. Az alperes e körben az elfogultsági kifogásában arra hivatkozott, hogy az eljáró bíró a beadványok benyújtására, kézbesítésére és általában a tárgyalás előkészítésére vonatkozó felhívásait következetesen a felperesnek kedvező módon alakította. Ezt támasztja alá az, hogy miután a bíró tudomására jutott, hogy a felperes az előkészítő iratát közvetlenül küldte meg az alperesnek (41. számú jegyzőkönyv 6. oldal) ahelyett, hogy a felperest kioktatta volna az eljárési jogok helyes gyakorlásáról, miután a felperes periratát joghatályosan benyújtottnak tekintette, elrendelte az iratok közvetlen megküldését, és az alperest vádolta meg rosszhiszeműséggel. Az alperes azért ragaszkodott a törvényszék által érkeztetett és ellenőrzött példányhoz, hogy elkerülje azt, hogy a felperesi beadványt esetleg hiányosan, más tartalommal, vagy mellékletekkel felszerelve kapja kézhez.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes rosszhiszemű pervitelének tekintette azt, hogy az ellenfél nem perrendtartásszerű eljárását kifogásolta. A felekkel szembeni kettős mérce a bíró elfogultságát bizonyítja.

Sérelmezte a kizárási indítványt elbíráló bíróság álláspontját az eljáró bírónak az alperes perelhúzó magatartásával kapcsolatban tett nyilatkozatáról is.

A 41. számú jegyzőkönyv ugyanis egyértelmű a tekintetben, hogy az elsőfokú bíró a per elhúzódása legfőbb okának tekintette az alperes által előterjesztett újabb és újabb hivatkozásokat. Ez azonban csak akkor hátráltatta volna a per befejezését, ha az alperes a nyilatkozatait határidőn túl nyújtotta volna be. Az alperes azonban mindig betartotta a részére biztosított nyilatkozattételi határidőt. Akkor pedig, ha a bíróság által biztosított határidőt nem lépi túl, fogalmilag kizárt, hogy az eljárása az eljárás elhúzódásához vezessen.

Visszautasította a kizárást elbíráló bíróságnak azt a megállapítását, miszerint az érdemi ellenkérelmét, illetve a viszontkeresetet az alperes pertaktikai okokból „csöpögtetve” terjesztette volna elő.

Sérelmezte, hogy az eljáró bíró nem kifogásolta azt, hogy a felperes a keresetét hogyan és miként változtatta meg, ugyanakkor az alperesnek a módosított keresetre tett érdemi ellenkérelmét késedelmes előadásnak tekintette.

Az eljáró bíró elfogultságának bizonyítékát látta abban is, hogy az eljáró bíró olyan perbeli cselekmény miatt figyelmeztette az alperest a rosszhiszemű pervitel következményeire, amiért a felperest kellett volna megrónia.

Az 1.Gpk.../2016/3. számú végzéssel összefüggésben sérelmezte, hogy a kizárást elbíráló bíróság azt állapította meg, hogy a csatolt iratok nem utalnak arra, hogy az eljáró bíró indokolatlanul felháborodottan nyilvánult meg az alperes jogi képviselőjével szemben.

A kizárási indítványban idézett ... TV online felületen közzétett cikk is az alperes állításait támasztja alá,

Megismételte, hogy az eljáró bírónak egyértelműsítienie kellett volna, hogy az alperes miben és mennyiben állított valótlanul. Az eljáró bírónak a 2016. március 1-jei tárgyaláson elhangzott, az alperes rosszhiszemű pervitelére vonatkozó figyelmeztetése is az elfogultságát bizonyítja.

Az elsőfokú bíróság ugyanis az alperest olyan kérdésben nyilatkoztatta meg, amelyet nem is tárgyalhatott volna mindaddig, amíg a viszontkeresetben előterjesztett, a szerződés semmisségét állító kifogást el nem bírálja.

A 2016. március 1-jei tárgyaláson az eljáró bíró egy, már korábban benyújtott, és az első tárgyaláson szóban is előadott érdemi ellenkérelemre vonatkozóan várt volna el további tételes és konkrét nyilatkozatot, amelyet az alperes határidőre, a 2016. április 8-án benyújtott beadványában tett meg. Ezt követően azonban az eljáró bíró már nem foglalkozott a beadvány tartalmával, a 32. sorszámú végzésében a felperest hívta fel nyilatkozattételre, azt viszont már nem értékelte, hogy a felperes a felhívásnak nem tett eleget. Ezen túl, amikor az alperes sérelmezte, hogy a felperes a 32. sorszámú végzés ellenére nem nyilatkozott, az eljáró bíró az alperes jogi képviselőjét vádolta meg valótlanul állításával.

A kizárást megtagadó határozatban hivatkozott, a felperes 35. sorszámú beadványával kapcsolatban sérelmezte, hogy ezt a felperesi beadványt az alperes nem kapta meg, annak tartalmát nem ismeri. Az elsőfokú bíróságtól 2016. június 13-án eredménytelenül kérte a felperes 2016. április 26-ai tárgyalást követő beadványainak a megküldését, az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértéssel ennek a kérelmének nem tett eleget, megsértve ezzel a Pp. 3. § (6) bekezdését.

A kizárást megtagadó bíróság nem hivatkozhatna olyan periratra, amely az alperes előtt nem ismert, illetve éppen ellenkezőleg, az eljáró bíró elfogultságát kellett volna megállapítani abból a tényből, hogy az alperes kérésére sem adta ki a felperes 35. sorszámú beadványát az alperesnek.

Sérelmezte azt is, hogy a kizárást elbíráló bíróság az 1.Gpk.../2016/3. számú végzése indoklásában visszautalt a korábbi kizárási indítvány tárgyában született 19.Gpk.../2016/3. számú végzés indokaira, „amelyekkel teljes egészében egyetértett”.

Az alperes az elsőfokú bíróság kijavító végzése ellen is fellebbezett, elsődlegesen kérte a felperes kötelezését 7 620 000 Ft perköltség megfizetésére, másodlagosan 780 000 Ft-ban kérte megállapítani a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét. A ...-i Ítélet tábla a 21.Gf.../2016/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta azzal, hogy a perköltséget támadó alperesi fellebbezési érvelés vizsgálata az ügy érdemére tartozik.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részének a helybenhagyását, és az alperesnek a másodfokú perköltség viselésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a perbeli jogviszonyra a haszonbérleti szerződésre vonatkozó szabályozást.

Fenntartotta azt az állítását, miszerint a perbeli szerződés érvényes. Külön kiemelte az rPtk. 4. § (1) és (1), valamint 205. § (3) bekezdésében rögzített, a feleknek a szerződés megkötését megelőzően, valamint a szerződés teljesítése során tanúsított magatartására irányadó elveket, és hangsúlyozta, hogy valamennyi, az alperes által hivatkozott érvénytelenségi ok - amennyiben azok fennállása megállapítható lenne - kizárólag az alperes felróható és rosszhiszemű magatartására lenne visszavezethető.

A lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződéses kikötésre történt alperesi hivatkozásokkal kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a peres feleknek nem volt olyan szerződéses szándéka, hogy az alperes által hivatkozott, a felperes által közterület

használati engedéllyel korábban is használt helyszíneken újra megtörténjen a hirdetőoszlopok telepítése, illetve azt is, hogy egyébként az oszlopok lebontása, újratelepítése sem jelentene fizikai lehetetlenséget.

Megismételte, hogy az A. Cégcsoport, illetve az eA. Cégcsoport európai hálózatán keresztül a szerződés megkötésétől kezdve folyamatosan és jelenleg is biztosítani tudja az alperes részére a szerződés 4.3.1. pontjában foglalt hirdetési lehetőséget.

Egyetértett az elsőfokú bíróság által az alperes viszontkeresetében megjelölt 6, nem az alperes tulajdonában álló helyszín vonatkozásában kifejtett indokolással.

Alaptalannak tartotta az alperes fellebbezésében a szerződés jogszabályba ütközése, illetve a jogszabály megkerülésére irányultsága körében előadott hivatkozásokat.

Fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a perbeli szerződés megkötése nem tartozott az régi Kbt. hatálya alá.

Kifejtette, hogy azon túl, hogy a perbeli szerződés nem ütközik a jóerkölcsbe, az alperes által e körben hivatkozott indokok még valóságuk esetén sem teremtenének alapot a szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapítására.

Utalt arra, hogy a határozott idejű szerződéseknel általános gyakorlat a rendes felmondás jogának a kizárása, és vitatta, hogy az alperesnek nem lett volna joga a bevételeket ellenőrizni. Állította, hogy a használati díj szerződésben meghatározott összege nem alacsony, és abban az esetben, ha fennállna a feltűnő értékaránytalanság, ez csak a szerződés egy éven belüli megtámadhatóságát eredményezné, amely határidő az elsőfokú bíróság által is megállapítottan már eltelt.

Fenntartotta a felmondás hatálytalanná válása körében az elsőfokú eljárásban kifejtetteket.

Az elsőfokú bíróság helyesen, a rendkívüli felmondás jogintézményének céljával összhangban foglalt állást akként, hogy az alperes a felmondás keretében kizárólag olyan indokokra hivatkozhatott, amelyről közvetlenül a felmondás előtt szerzett tudomást (BDT 2000.138. számú eseti döntés), és a perben csak azok az okok voltak vizsgálhatóak, amelyeket a felmondó levelében közölt.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem követett el szerződésszegést, az alperes által megjelölt valamennyi felmondási ok érvénytelen és megalapozatlan.

Alaptalannak tartotta azt az alperesi hivatkozást is, miszerint egyes szerződésszegésekről csak 2015. évben szerzett tudomást, hiszen az alperes az rPtk. 4. § (1) bekezdésében szabályozott, a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelő együttműködési kötelezettsége alapján köteles volt a szerződést folyamatosan figyelemmel kísélni. E vonatkozásban is utalt az rPtk. 4. § (4) bekezdésére.

Megalapozottnak tartotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint a peres felek közötti levelezés bizonyítja, hogy az alperes szerződésszerűnek fogadta el a felperes teljesítését a légszennyezettséget mutató, valamint a wifi zónákat biztosító oszlopok kapcsán.

Az alperes alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletében a fontos közérdekre alapított felmondás körében kifejtetteket is.

Előadta, hogy az első fokon eljáró bíró elfogulatlanul, pártatlanul ítélezett, tárgyalásvezetése korrekt volt, a bíró kizárását megtagadó határozat elleni alperesi panasz, valamint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése esetén annak elrendelésére irányuló alperesi fellebbezési kérelem, hogy a pert más tanács tárgyalja, alaptalan.

Kérte az alperesnek az ideiglenes intézkedés hatályon kívül helyezése iránti kérelmének az elutasítását is.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra elsődlegesen az alperesnek a ...-i Törvényszéknek az eljáró bíró kizárását megtagadó két határozata elleni panaszát vizsgálta, mivel annak alapossága az elsőfokú ítéletnek a polgári

perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 252. § (1) bekezdése alapján, a fellebbezési kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélküli hatályon kívül helyezését eredményezné.

A Pp. 18. § (4) bekezdése az eljáró bíró kizárásának megtagadása miatt az ügy érdemében hozott határozat elleni fellebbezésben biztosít panaszjogot. Ebből eredően a panasz elbírálását megelőző, illetve az azt követő tényeket, perceseleteket, hivatkozásokat is értékelni kell. Ebből azonban az is következik, hogy a panasz elbírálása nem a kizárást megtagadó határozatok felülbírlata.

Az alperes mindkét kizárási indítványában az eljáró bírónak - a kizárási indítványában megjelölt pervezetésére (tárgyalásvezetésre, rendfenntartásra, tájékoztatásra, tárgyalás előkészítésére és iratkézbekérés körébe tartozó perceseletekre, a felperes előnyben részesítésére, ezáltal „kettős mérce” alkalmazására, az alperesi jogi képviselőre dehonesztáló kifejezés kinyilvánítására) alapítva - az elfogultságát állította.

A Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja szerint az ügy elintézéséből az a bíró van kizárva, akitől az ügy tárgyalagos megítélése egyéb - a nevesítettekén kívüli - okból nem várható (elfogultság).

A Pp. 13. § (1) bekezdés a) - d) pontjaiban meghatározott kizárási okok személyhez kötött, objektív tényekre alapítottak. Az (1) bekezdés e) pontjában megfogalmazott kizárási ok annyiban különbözik az előző pontokban foglaltaktól, hogy míg azok fennállása esetén a bírót feltétlenül kizártnak kell tekinteni, mert a törvény ilyen esetekben a bíró elfogultságát vélelmezi, addig az elfogultsági kifogás tárgyában való állásfoglalás mindig mérlegelés tárgya.

Ha ezt a kizárási okot nem maga a bíró jelenti be, akkor mérlegelés tárgyát képezi a bíró tényleges elfogultságának a megítélése, azonban ennek a relatív kizárási oknak is valamely konkrét, azt megalapozó tény/tényeken kell alapulnia.

Elsődlegesen az érdemi határozat tükrében kell vizsgálni azt, hogy a perben eljáró, érdemi döntést hozó bíró az ügy tárgyalagos megítélésére képes volt-e. E körben a legalapvetőbb kérdés a tényállás megállapítása. A jelen esetben pedig a tényállással összefüggésben az alperes sem állított alapjaiban tévesen megállapított tényeket, annak kiegészítését, módosítását a telefax kézbesítésével, illetve a megtámadás nyugvása körében kérte.

A bíró pervezetése csak annyiban adhat alapot az elfogultsága megállapítására, amennyiben az valamely félre egyoldalúan hátrányos, ennek következtében valamely félnek nem teszi lehetővé, vagy korlátozza a Pp. 3. § (6) bekezdésében biztosított joga gyakorlását, vagy azt eredményezi, hogy a döntés valamelyik fél javára részrehajló.

A kialakult bírói gyakorlat szerint nem teszi a bírót elfogulttá az a tény, hogy anyagi, vagy eljárásjogi kérdésben tévedett, és ugyancsak nem ad alapot a bíró elfogultságának megállapítására az, ha korlátozza a jogi képviselőt az ügy szóbeli ismertetésében (BH 1999.142.).

A pervezetés, tárgyalásvezetés milyensége az eljáró bíró habitusától is függ. A jelen elsőfokú eljárásban eljáró bíró a Pp. 2. § (1), 8. § (1) és (2), 133. § (2), 134. § (1) bekezdése, valamint a kiemelt jelentőségű perek szabályait tartalmazó Pp. XXVI. fejezetében található eljárási szabályok betartásával, a per ésszerű határidőn belüli befejezése érdekében a per során többször tájékoztatta és figyelmeztette a feleket (a felperesi jogi képviselőt például a 41. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalán rögzítettek szerint), ezért nem állapítható meg, hogy tárgyalásvezetése az alperesre egyoldalúan hátrányos lett volna.

Az elutasított kizárási kérelem tekintetében igénybe vehető jogorvoslat módja arra is lehetőséget nyújt, hogy a másodfokú bíróság a panasz elbírálása során már értékelni tudja azt is, hogy az alperes által hivatkozottak valóban eredményezték-e azt, hogy a bíró nem járt el pártatlanul.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 36. § (2) bekezdés e) pontja szerint ugyanis a bíró minden ügyben befolyástól mentesen és részrehajlás nélkül köteles eljárni, a (4) bekezdés pedig előírja, hogy a bíró az eljárás során köteles az ügyféllel szemben tisztességes és pártatlan magatartást tanúsítani.

Az alperesnek az elfogultság körében tett előadását, az állított eljárási szabálysértésekre történő hivatkozását a Pp. 252. § (1) és (2) bekezdése alapján is értékelni kellett. Bár az alperes lényeges eljárási és anyagi jogi jogszabálysértést is állított, de azok a kizárási indítványa, illetve az elsőfokú ítélet abszolút okra alapított hatályon kívül helyezésére irányuló kérelme értékelése körében az eljáró bíró felelősségteljes nyilatkozatával szemben nem adnak alapot olyan következtetés levonására, hogy az elsőfokú bíró eljárása és döntése egyoldalú, részrehajló, nem elfogultságmentes volt.

A szimpátiából, illetve ennek hiányából, valamint a fél által kifogásolt pervezetésből a bíró elfogultságára alappal következtetni még nem lehet.

Ezt követően az ítéletábra az alperes másodlagos fellebbezési kérelmében megjelölt, álláspontja szerint az elsőfokú ítéletnek a Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésére alapot adó hivatkozásokat vizsgálta meg.

Az alperes négy olyan - álláspontja szerint lényeges - eljárási szabálysértést jelölt meg, amelyekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül kell helyezni.

Az alperes e körben elsődlegesen azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el azt a semmisségi kifogását, miszerint a szerződés sérti a .../1995. (05.15.) Főv. Kgy. rendelet 15. § (1) bekezdését, illetve a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet 1. § (1) bekezdését, vagyis jogtalanul mellőzték a kötelező versenyeztetési eljárást.

Az alperes viszontkeresetében ennek körében hivatkozott a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet szerinti versenyeztetés elmaradása miatti jogszabályba ütközésre, mint semmisségi okra, ha a bíróság azt állapítaná meg, hogy a perbeli esetben nem volt kötelező a közbeszerzési eljárás lefolytatása, és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet szabályai nem alkalmazandóak.

Az elsőfokú bíróság azonban (ítélete indokolása 16. oldal 3. bekezdése) a perbeli esetben alkalmazandó jog meghatározása körében rögzítette, hogy a pályázati eljárás kötelezősége, illetve a pályázatra vonatkozó szabályozás tekintetében alkalmazandónak találta az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletet és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletet. Megállapította, hogy a közterület hasznosítása szempontjából a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet az irányadó, vagyis az alperes viszontkeresetében másodlagosan, feltételesen hivatkozott, a versenyeztetési eljárásra vonatkozó szabályok vizsgálatára nem kellett, hogy sor kerüljön.

Megjegyzni az ítéletábra, hogy a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet 3. § (1) bekezdése szerint a versenyeztetés megvalósulhat nyilvános vagy zártkörű pályázati eljárás, stb. útján is. A perbeli esetben a felek nem vitásan a szerződést pályázati eljárást követően kötötték meg, azaz ezáltal az alperes által hiányolt kötelező versenyeztetés is megvalósult.

Az elsőfokú bíróság tehát nem sértett eljárási szabályt, amikor ítéletének indokolásában nem tért ki az alperes viszontkeresetében hivatkozott ezen jogszabályok megsértésére.

Az alperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértésként alaptalanul hivatkozott arra is, miszerint a bíróság nem vizsgálta az alperes által felmondási okként, illetve bontó feltételként hivatkozott fontos közérdek fennállása miatti szükségszerűség megállapíthatóságát.

Az elsőfokú bíróság - ítélete indokolása 25. oldal 2. bekezdésében - kifejtette, hogy nem találta megalapozottnak az alperes hivatkozását arra, hogy a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § c) pontjának az a rendelkezése, miszerint megszűnik a közterület használati hozzájárulás, ha a területre ... egyéb fontos közérdekből szükség van, rendkívüli felmondási lehetőséget biztosít.

Az elsőfokú bíróság tehát elbírálta ezt az alperesi viszontkereseti kérelmet, és úgy foglalt állást, hogy ez az alperes által hivatkozott jogszabályhely nem felmondási lehetőséget biztosít, hanem a

szerződésnek előre nem látható, a felektől független körülmények alapján történő megszűnéséről rendelkezik.

Ezáltal, bár az elsőfokú bíróság kifejezetten nem jelölte meg, hogy az alperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket, mint bontó feltételeket vizsgálta, de az alperes által felhívott rendeleti szabályozást minősítette, így - tartalmilag - állást foglalt a tekintetben is, hogy az alperes az ott szabályozott körülmények bekövetkezésére, mint bontófeltételre nem hivatkozhatott.

Az alperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését alaptalanul kérte arra hivatkozva is, hogy az elsőfokú bíróság az alperes kifejezett kérelme ellenére nem vizsgálta meg a fellebbezésben megjelölt négy felmondási ok érvényességét.

Ezzel szemben az elsőfokú bíróság ítéletének 28. oldal 3. bekezdésében elbírált az alperes által az oszlopok egy részének hiányában megjelölt felmondási okot, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a felmondási ok a konkrét beazonosíthatóság hiányában nem megalapozott.

Ezzel összefüggésben azt is megállapította, hogy az alperes a tudomásszerzést követően nem élt az azonnali hatályú felmondás lehetőségével, hiszen megfelelő eljárása esetén az alperesnek a 2011-es ellenőrzéskor tudomást kellett volna szereznie a wifis oszlopok tényleges helyszíneiről.

Az elsőfokú bíróság tehát megvizsgálta, értékelte ezt az alperesi hivatkozást is.

Ugyanígy alaptalanul hiányolta az alperes az elsőfokú bíróság vizsgálatát az engedélyezettől eltérő hirdetőoszlopok elhelyezése, a tulajdonosi hozzájárulás hiányában kihelyezett hirdetőoszlopok, valamint a felszólítás ellenére el nem végzett javítási és karbantartási munkák körében.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában (27. oldal 2., 3. bekezdés) rögzítette, hogy az alperes által a perben hivatkozott felmondási okok közül csak azokat vizsgálta érdemben, amelyeket az alperes a felmondólevelében közölt, és amelyek tekintetében megállapítható, hogy az alperes arról korábban nem tudott.

Az alperes a felmondólevelében a felmondás indokaként hivatkozott:

- a légszennyezettséget mutató oszlopoknak a tulajdonosi hozzájárulástól eltérő helyszínre történt telepítésére, arra, hogy azok nem felelnek meg a pályázati feltételeknek,
- az internetes terminált tartalmazó, kombinált oszlopok helyett wifis internetes elérését biztosító oszlopok telepítésére. Arra, hogy az oszlopok egy része hiányzik, illetve a wifis kapcsolat az esetek többségében nem létesíthető, a jelenleg elvárt technikai színvonalhoz képest jelentősen lassú adatátvitelt tesz lehetővé,
- a felperes a neki jelzett karbantartási és javítási hiányosságokat felszólítás ellenére nem állította teljes körűen helyre, valamint
- a szerződés fenntartása fontos közérdeket sért.

A hatályon kívül helyezési kérelem körében hivatkozott, az engedélyezettől eltérő hirdetőoszlopok kihelyezésére történt alperesi hivatkozást az elsőfokú bíróság érdemben elbírált (ítélet 28. oldal 1.-3. bekezdései), és a peres felek közötti levelezés, valamint a 2012. augusztus 28-ai tulajdonosi hozzájárulás tartalma alapján azt állapította meg, hogy a felperes teljesítése nem minősül szerződésszegőnek, mert a peres felek közötti szerződés - mind a légszennyezettséget mérő oszlopok, mind az internetes hozzáférést biztosító oszlopok vonatkozásában - módosult.

Ezzel a felmondási okkal kapcsolatban azt is kifejtette, hogy még abban az esetben sem lenne érvényes ez a felmondási ok, ha a szerződés módosítás tényét nem lehetne megállapítani, mivel az alperesnek a 2011 szeptemberében kezdeményezett, vagy ezt követően szükségszerűen lefolytatott ellenőrzése során tudomást kellett volna szereznie a teljesítés módjáról, az azonnali hatályú felmondás jogát rövid időn belül mégsem gyakorolta.

A tulajdonosi hozzájárulás hiányában kihelyezett oszlopokra alapított felmondási ok körében (ítélet 28. oldal 3. bekezdés)

Az elsőfokú bíróság elbírálta azt az alperesi hivatkozást is, miszerint a felperes a javítási, karbantartási munkákat felhívás ellenére nem végezte el (28. oldal utolsó bekezdés, 29. oldal 1. bekezdés). Megállapította, hogy a szerződés 3.6. pontja a felhívás eredménytelenségéhez egyértelműen nem a szerződés felmondhatóságának a jogkövetkezményét, hanem azt a lehetőséget fűzi, hogy a bérbeadó a bérlő kárveszélyére és költségére elvégeztetheti a javítást.

Az elsőfokú bíróság arra is kitért, hogy a bérlet általános szabályaira alapítva sem találta alaposnak az alperes ezen felmondási okát, mivel az alperes 2015. május 29-ei, illetve a 2015. június 30-ai levelei nem tartalmaztak a felmondás feltételét képező, a szerződésszerű teljesítésre vonatkozó felhívást.

Az alperes az elsőfokú ítéletnek a Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése indokaként jelölte meg azt is, hogy az elsőfokú bíróság az alperes kérelme ellenére sem küldte meg neki a felperes 35. sorszámú beadványát.

Ezt az alperesi hivatkozás az alperes által előterjesztett, az eljáró bíró kizárása iránti kérelem elbírálása során már értékelésre került.

A Pp. 133. § (1)-(2) bekezdése szerint a tárgyalást vezető bíró (elnök) szabja meg a törvény keretei között az eljárási cselekmények sorrendjét.

A Pp. 141. § (4) bekezdése és a 3. § (6) bekezdésében szabályozott eljárási rendtől (a fél az előkészítő iratát a bírósághoz nyújtja be, aki azt megküldi az ellenérdekű félnek) való eltérés az eljárás tartamának a lerövidítését célozta, és mivel az alperes sem állította, hogy nem ismerte meg a felperes 35. sorszámú beadványának a tartalmát, ezért nem sérült az alperes 3. § (6) bekezdésében szabályozott joga.

Az alperes nem jelölte meg, hogy a részére a felperes által közvetlenül megküldött beadvány tartalmilag eltér-e, illetve ha eltért, mennyiben az elsőfokú bíróságon érkeztetett beadványtól. A felek a Pp. 8. § (1) bekezdése szerint kötelesek rendeltetésszerűen gyakorolni a jogaikat, és a rendeltetésszerű joggyakorlás körébe tartozik az is, hogy egy adott beadványt ugyanolyan tartalommal küldjenek el az eljáró bíróságnak, mint az ellenérdekű félnek. Amennyiben az alperesnek kétsége merült fel a tekintetben, hogy a felperes által a neki közvetlenül megküldött beadvány megegyezik-e a bíróság által érkeztetett beadvánnyal, iratbetekintés keretében lehetősége lett volna ezt a kételyét eloszlatni.

Az alperes azt sem jelölte meg e körben, hogy az elsőfokú bíróságnak ez a „mulasztása” megjelent-e valamilyen módon az elsőfokú bíróság döntésében.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra alaptalannak találta az alperesnek ezt a fellebbezési hivatkozását is.

Az alperes az elsőfokú ítéletnek a Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között történő hatályon kívül helyezésének - indokait csupán általánosságban, utalások szintjén jelölte meg, azok gyakorlatilag a perben felmerült valamennyi kérdést átfogják. Az alperes fellebbezése nem tartalmazta, hogy pontosan miért nem tartja elegendőnek az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárást, mely kérdésekkel összefüggésben látja szükségesnek annak kiegészítését. Ezen konkrét hivatkozások nélkül pedig az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelme alaptalan, az alperes által e pontban megjelölt kérdéseket az ítéletábra az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezés elbírálása körében, az elsőfokú ítélet érdemi felülvizsgálata során értékelte, és vizsgálta azt is, hogy a mellőzött bizonyítás lefolytatása szükséges-e.

Mindezen indokok alapján tehát az ítéletábra alaptalannak találta az alperes másodlagos fellebbezési kérelmét.

Az alperes fellebbezése nem érintette az elsőfokú ítéletnek a felperesnek a szerződés szerinti közterület használati jogosultsága fennállása megállapítására, valamint az alperesnek a szerződésből eredő használati jogainak zavartalan biztosítására kötelezése iránti kereseti kérelmeit elutasító rendelkezéseit, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ezek a rendelkezései a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében nem képezték a másodfokú eljárás tárgyát.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását célzó fellebbezési hivatkozások érdemi értékelését megelőzően mindenekelőtt azt rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság az egyes kereseti és viszontkereseti kérelmeket helyes sorrendben vizsgálta meg (Az alperes az érdemi döntést sérelmező fellebbezését az elsőfokú bíróság jogi álláspontját támadva terjesztette elő, kifejezetten elfogadva az elsőfokú bíróság ítéletének szerkezetét, és ebből fakadóan az elsőfokú bíróság vizsgálati sorrendjét is).

Az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított, túlnyomórészt okirati bizonyítékokon alapuló tényállást a fellebbezésében érdemben nem vitatta. Azt a telefax kézbesítése körében, illetve a megtámadás nyugvása tekintetében kérte módosítani, egyéb vonatkozásban azonban nem, és ténylegesen kiegészíteni sem kérte, illetve annyiban, amennyiben az elsőfokú eljárásban előterjesztett, de az elsőfokú bíróság által nem teljesített bizonyítási indítványait fenntartotta, és - az általa szükségesnek tartott bizonyítás eredményétől függően - kérte annak a módosítását, illetve a kiegészítését.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával is, miszerint a perbeli szerződés kis részben atipikus, a szerződés lényegi elemeit illetően az rPtk. 452. § (1) bekezdésében szabályozott haszonbérleti szerződés.

Ez a jogkövetkeztetés nem csupán abból vonható le, hogy a perbeli szerződés 1.1. pontja alapján a felperes jogosulttá vált az alperes tulajdonában álló közterületeken a szerződésben meghatározott hirdetőoszlopok elhelyezésére szolgáló közterület használatára, amelyért a szerződés 4.2.1. pontja szerint használati díjat tartozik fizetni az alperesnek, hanem abból is, hogy a szerződésben meghatározott egyéb, a fizetendő használati díj egy részét kiváltani hivatott szolgáltatások (hirdetési kedvezmények nyújtása) sem teljesíthetők a közterületek használata nélkül.

A perbeli szerződés haszonbérlet jellegét erősíti a szerződés 4.2.1. pontjának az a rendelkezése is, amelyben a felek a bérleti díj összegét az egyes hirdetőoszlopokon elért nettó árbevétel (azaz a bérelt terület haszna) 15%-ában, de legalább 45 000 000 Ft + áfa összegben határozták meg.

A szerződésben tehát a közterület használati elem az elsődleges, az alperes főkötelezettsége annak biztosítása, míg a felperes főjogosultsága a bérelt közterületek használata, és a felek csupán az ennek ellenértékeként fizetendő bérleti díj egy részének kiegyenlítését tették lehetővé a szerződésben az alperes részére külföldön hirdetési lehetőség, belföldön pedig az alperes különböző intézményeinek nyújtott hirdetési kedvezmények útján. Alapvető, jellegadó szolgáltatás a közterület használat biztosítása, ennek feltételei és az ellenszolgáltatásként fizetendő használati díj. Anélkül a felek sem a hirdetési szolgáltatásra, sem a kapcsolódó többlétszolgáltatásokra nem állapodtak (állapodhattak volna) meg.

Az alperes álláspontjától eltérően nem értékösszevetés, hanem annak a vizsgálata szükséges, hogy az atipikus és komplex jellegű szerződéses szolgáltatások tekintetében melyik a jellegadó, melyik a legalapvetőbb.

Az alperes alaptalanul állította azt, hogy a felperes szolgáltatásai tekintetében a Ptk.-nak a vállalkozási szerződésekre vonatkozó szabályait kellett volna alkalmazni. A vállalkozási szerződés alapján ugyanis (rPtk. 389. §) a vállalkozó valamely dolog tervezésére, elkészítésére, feldolgozására, átalakítására, üzembe helyezésére, megjavítására, vagy munkával elérhető más

eredmény létrehozására, a megrendelő pedig a szolgáltatás átvételére és díj fizetésére köteles. A felperes által a perbeli szerződésben vállalt szolgáltatások vonatkozásában ezt a vállalkozási elem nem állapítható meg. A perbeli szerződés esetében a felperes vállalkozónak és az alperes megrendelőnek nem minősíthető. A felperes a hirdetési szolgáltatást a „piacon” értékesíti, az alperes szabad belátásától függ annak igénybevétele, azzal hogy ehhez kedvezményt társul.

Az elsőfokú bíróság a perbeli szerződés 5.3. pontja rendelkezéseinek is megfelelően határozta meg ítéletének 15-16. oldalán a döntése meghozatala során alkalmazott jogszabályokat, és az alperes sem vitatta, hogy mennyiben kell a régi Ptk., illetve az új Ptk. szabályait alkalmazni. Az alperes tehát alaptalanul támadta a szerződésnek az elsőfokú bíróság általi minősítését, és azt, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli jogvitát milyen jogszabályok alkalmazásával bírálta el.

Az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy nem lehet megállapítani azt, hogy a perbeli szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányult

- sem a már meglévő 621 db oszlop megtartása,
- sem a felperes által vállalt hirdetési helyek biztosítása,
- sem pedig az alperes által hivatkozott, ténylegesen nem az ő tulajdonában álló 6 helyszín vonatkozásában.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását (18. oldal 2. bekezdés) a meglévő oszlopokat illetően az alábbiakkal pontosítja:

A felperes a Pályázatának első mondatában kiemelte, hogy hirdetőoszlopai jelenleg is ott vannak B. utcáin, terein, majd jelezte, hogy ezen a struktúrán belül kívánja megoldani a szükséges fejlesztéseket.

A pályázati kiírásban szereplő 5 éves időszak alatt vállalt, megjelölt beruházások között szerepelt az ... úton teljes oszlopcseré végrehajtása, a jelenlegi oszlopállományon belül, a belső városrészek oszlop struktúrájának átalakítása, a meglévő műemléki oszlopállomány folyamatos cseréje, a hagyományos kisoszlopok lecserélése, stb., amely vállalkozások a perbeli szerződés 3.2. pontjába is átemelésre kerültek.

A megkötött szerződés 1.10. pontja ennek megfelelően rögzítette azt, hogy a felperes jogosult és ésszerű mértékben köteles az utcabútorok cseréje esetén... korszerűbb utcabútor elhelyezésére, a szerződés 2.7. pontja pedig az építési engedély beszerzése után jogosítja fel a felperest az utcabútorok telepítésére és cseréjére, illetve rögzíti az alperes szándékát, hogy megadja a tulajdonosi hozzájárulását a javaslatban meghatározott utcabútorok telepítése és cseréje érdekében. A szerződés 4.2.1. pontja szerint a felperes a szerződés 2.2. pontjában részletezett hirdetőoszlopok után továbbra is használati díj fizetését vállalta.

Mindezek a rendelkezések alapján az ítélet tábla álláspontja szerint az állapítható meg, hogy a 3/A. számú melléklet szerint 621 helyszínen már meglévő hirdetőoszlopok közül a felperes a szerződés 4. számú mellékletében meghatározott ütemezés szerint vállalta a főváros arculatának az utcabútorok egységesítésével történő javítása érdekében egyes utcabútorok cseréjét, míg a többi, a szerződés 3.2. pontjában meghatározott fejlesztési munkákkal nem érintett oszlopok megtartásra kerültek.

A felek (alperes által kiemelten hangsúlyozott) szerződéskötési akaratáról - az alperes álláspontjától eltérően - egyértelműen az állapítható meg, hogy a felperesnek nem volt célja a közterület rendjének javítása, egységes utcabútorok kialakítása, hanem a saját üzletszerű gazdasági tevékenységét kívánta folytatni hirdetési szolgáltatások nyújtásával, ehhez természetesen a pályázatban az alperes által megfogalmazott célt el kellett fogadnia, az annak teljesítéséhez szükséges feltételek biztosítását vállalnia kellett.

A szerződés preambulától függetlenül az alperesnek sem volt a kizárólagos célja a közterület, az utcakép javítása, hanem a tulajdonában lévő terület haszonbérbe adás útján történő hasznosítása, ezáltal bevétel szerzése.

Az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját is, hogy a szerződés alapján a felperesnek a folyamatos csere nem jogosultsága, hanem kötelezettsége volt. Ez azonban nem változtat a szerződő felek céljain, illetve azon, hogy a szerződés a meglévő utcabútorokra is létrejött azzal, hogy a felperes azok cseréjéről - a telepítési ütemtervnek megfelelően - folyamatosan volt köteles gondoskodni.

Ezt az indokolásbeli pontosítást meghaladóan az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányultsága miatti semmisségének megállapítására irányuló viszontkereset alaptalanságával összefüggésben kifejtettekkel. Az alperes fellebbezése e körben az elsőfokú eljárásban már előadott hivatkozásokon túl más érvelést nem tartalmazott, ezért a fellebbezés részletes cáfolatára az ítéletábra e körben nem tér ki.

Az ítéletábra megjegyzi és nyomatékosan hangsúlyozza, hogy lehetetlenség körében az eA. Kft.-vel megkötött szerződés valósága, komolysága, ebből eredően lényegében a megkérdőjelezett érvényessége a jelen eljárás tárgyát nem képezi. A felperesnek ezt a többlétszolgáltatást a szerződés teljesítése körében kellett olyan módon, olyan volumenben nyújtania, ahogy azt az alperes, illetőleg az érdekkörébe tartozó hirdetőik igényelték. Ennek a kérdésnek a vizsgálata - az elsőfokú bíróság helyes álláspontjával egyezően - nem a perbeli szerződés érvényességére, hanem a szerződés teljesítésére, nem teljesítésére, illetve szerződésszegés körébe tartozó kérdés.

Az alperes a fellebbezésében fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a perbeli szerződés a közbeszerzési eljárás mellőzése miatt semmis.

Az alperes alaptalanul sérelmezte fellebbezésében azt, hogy az elsőfokú bíróság - noha megállapította, hogy a perbeli esetben a régi Kbt. (1995. évi XL. törvény) rendelkezéseit kell alkalmaznia, ítélete indokolásában mégis - az új Kbt. (2003. évi CXXIX. törvény) rendelkezéseire hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának 19. oldal 4. bekezdésében csupán megjegyezte, hogy a régi Kbt. 76. § (1) bekezdés a) pontjának rendelkezésével - miszerint a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése miatti eljárás lefolytatása a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik - egyezően rendelkezik az (új) Kbt. 350. §-a. Az új Kbt. hivatkozott rendelkezésére döntést nem alapított.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában, amikor az 1995. évi XL. törvényre hivatkozott következetesen „rég Kbt.”-ként jelölte meg a jogszabályt, míg az alperes fellebbezésében megjelölt utalásában „Kbt.”-ként hivatkozott az új Kbt.-re.

Az alperes a fellebbezésében nagy hangsúlyt helyezett a 2003. évi CXXIX. törvény 350. §-ához fűzött miniszteri indoklásra, ezzel kívánta alátámasztani azt az álláspontját, miszerint a régi Kbt. alapján közvetlenül a bíróságtól kérhette a szerződésnek a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése miatti semmisségének a megállapítását.

A jogalkalmazók számára a jogszabályok normaszövege az irányadó, csupán akkor fordulnak a törvényi indokláshoz segítségért, ha egy adott jogszabályi rendelkezés értelmezéséhez ez szükséges.

A régi Kbt. 76. § (1) bekezdés a) pontja egyértelmű rendelkezést tartalmaz, miszerint a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése miatt indult eljárások lefolytatása a Bizottság hatáskörébe tartozik. A régi Kbt. 88. § (1) bekezdés a) - h) pontjai sorolják fel azt, hogy a Bizottság a határozatában milyen jogkövetkezményeket alkalmazhat.

A régi Kbt. 88. § (1) bekezdés d) pontja szerint a Bizottság a határozatában e törvény megsértett rendelkezéseinek megjelölése mellett megállapíthatja a jogsértés megtörténtét, és a régi Kbt. ezen

pontjához fűzött törvényi indokolás szerint „ha a közbeszerzési szerződés már létrejött, e jogsértést megállapító döntés megalapozza a szerződés semmisségét, de az ezzel kapcsolatos jogvita elbírálása már bíróság hatáskörébe tartozik”.

Ez a hatáskör megosztás tükröződik a régi Kbt. 76. § (2) bekezdésének megfogalmazásában is, miszerint a bíróság hatáskörébe tartozik a közbeszerzésekkel kapcsolatos - az (1) bekezdésben nem említett - egyéb jogvita elbírálása, amit a régi Kbt. 76. §-ához fűzött törvényi indokolás „különösen a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés érvénytelenségével kapcsolatos eljárás”-ként jelöl meg.

A régi Kbt. 88. §-ának az 1999. évi LX. törvénnyel beiktatott (9) bekezdése azt rögzíti, hogy az e törvény szerinti jogkövetkezmények (88. § (1) bekezdés) alkalmazása nem zárja ki az rPtk. 200. § (2) bekezdésének alkalmazását e törvénybe ütköző módon kötött szerződés semmisségének megállapítása tekintetében.

Az 1999. évi LX. törvénynek az e §-t beiktató rendelkezéséhez fűzött indokolása a módosítás célját, tartalmát illetően nem ad további magyarázatot, de a régi Kbt. fentebb ismertetett rendelkezései alapján is az elsőfokú bíróság ítéletében is hivatkozott EBH2016.P.7. számon közzétett kúriai határozatban kifejtett jogkövetkeztetés vonható le. Ennek a jogkérdésben hozott döntésnek az összefoglalása és [23] pontja szerint: „Ha az arra hatáskörrel rendelkező fórum nem állapította meg közbeszerzési eljárásban a jogsértés tényét, a polgári perben a közbeszerzési eljárási szabályok megsértésének jogkövetkezményei levonására nincs lehetőség [1995. évi XL. tv. 76. §, 1959. évi IV. tv. 200. § (2) bek.].

[23] A megosztott hatásköri szabályokra tekintettel a közbeszerzési törvény megsértésén alapuló bármely polgári jogi igény érvényesítésének előfeltétele, hogy a jogsértést a közbeszerzési döntőbizottság vagy a határozatát közigazgatási perben felülvizsgáló bíróság állapítsa meg. Ha az arra hatáskörrel rendelkező fórum nem állapította meg közbeszerzési eljárásban a jogsértés tényét, a polgári perben ennek jogkövetkezményei levonására nincs lehetőség, azaz arra sem kereset, sem viszontkereset, sem kifogás útján nem lehet igényt alapítani. Erre tekintettel megalapozatlanul hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a közbeszerzés mellőzése miatti érvénytelenség jogkövetkezményei a Ptk. 200. § (2) bekezdésére tekintettel jelen eljárásban levonhatók lennének.”

Ennek a joggyakorlatnak megfelelő, kifejezett tételes jogi rendelkezés került az új Kbt. 350. §-ában megfogalmazásra.

Az új Kbt. 350. §-ához fűzött miniszteri indokolás tehát helyes értelmezéssel csupán azt tartalmazza, hogy a régi Kbt. 88. § (9) bekezdésének megszövegezése nem zárta ki azt, hogy a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárásban elkövetett jogszabálysértésre hivatkozva a szerződés semmisségének megállapítása iránt pert indítsanak anélkül, hogy megelőzően a közbeszerzési eljárás szabályai megsértésének megállapítása érdekében a Döntőbizottság eljárást folytatott volna le. Azt azonban nem rögzíti, hogy az ilyen perindítás jogszerű, megengedett. A jogalkotó éppen ezt, a szükségképpen sikertelen pereskedést kívánta megelőzni azzal, hogy az új Kbt.-ben immár egyértelművé tette azt, hogy a közbeszerzési eljárásban elkövetett jogsértés megállapítása a Döntőbizottság hatáskörébe tartozik, és csak a jogsértés megállapítását követően van helye polgári perben ennek jogkövetkezményei levonásának.

Az elsőfokú bíróság mindezen indokok alapján jogszerűen találta alaptalannak az alperesnek a közbeszerzési eljárási szabályok megsértésére alapított viszontkereseti kérelmét.

Az alperes alaptalanul támadta az elsőfokú bíróságnak a szerződésnek a kötelező pályáztatási eljárás mellőzése miatti semmissége kérdésében hozott döntését is.

A jogvita elbírálása, illetve az adott jogszabályi rendelkezések alkalmazása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alkalmazott önkormányzati rendeletet a ...-i Önkormányzat Közgyűlése eredeti jogalkotói hatáskörében hozta-e meg, vagy egy magasabb szintű jogszabály végrehajtására.

Az elsőfokú bíróság a felmondási jog biztosítása és a felmondhatóság feltételei vonatkozásában a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet, míg a pályáztatási eljárás kötelezősége, illetve a pályázatra vonatkozó szabályok tekintetében az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet szabályait alkalmazta, mivel ezek a helyi jogszabályok tartalmazták a fővárosi közterületek, valamint a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatára és rendjére vonatkozó szabályokat.

Az alperes eredetileg csupán a régi Kbt., valamint a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet megsértésére alapított, 2016. február 29-én keltezett viszontkereseti kérelmét a felperes ellenkérelmének kézhezvétele után, a 2016. szeptember 2. napján kelt beadványában pontosította akként, hogy „... amennyiben a peresített szerződés bármely okból nem tartozna a Kbt. hatálya alá, úgy az önkormányzat saját pályáztatási szabályai szerint lehetett volna csak a szerződést megkötni”, az önkormányzat saját pályáztatási szabályai pedig a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendeletben találhatók, míg a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet a versenyeztetési eljárás szabályait tartalmazza.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a .../1996. (06.21.) Főv. Kgy. rendelet 3. § (1) bekezdése szerint a ...-i Önkormányzat vagyonának használatba adására, vagy más módon történő hasznosítására lefolytatott versenyeztetés megvalósulhat nyilvános, vagy zártkörű pályázati eljárás, versengő ajánlatkérés, egyszerűsített pályázati eljárás, a portfólió vagyon zártkörű elhelyezése, továbbá ingatlan- és ingóvagyon tekintetében árverés útján is.

Miután az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli pályáztatási eljárásra a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet és a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet szabályait kellett alkalmazni, ezért nem volt helye annak, hogy vizsgálja a versenyeztetésre vonatkozó szabályok betartását, ítélete ezért nem sérti a Pp. 213. § (1) bekezdésében megfogalmazott, az ítélet teljességének elvét.

Az ítéletábra nem fogadta el az alperesnek azt a fellebbezési hivatkozását sem, hogy az elsőfokú bíróság az általa helyesen megállapított azon tényből, miszerint a pályázati eljárás szabályait megsértették, okszerűtlen és hibás jogkövetkeztetést vont le. Az alperes okfejtése szerint ugyanis a .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10/F. § (1) bekezdése az ott meghatározott, a pályázat elbírálására nyitva álló határidő elmulasztásához a pályázati eljárás eredménytelenségének a jogkövetkezményét fűzi, ezért erre az esetre nem alkalmazható az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott, az EBH2004.117. számon közzétett döntésben kifejtett joggyakorlat.

Ezzel szemben az elsőfokú bíróság jogszerűen hívta fel álláspontja alátámasztásaként a Kúria EBH2004.1117. számon közzétett eseti döntését. Annak jogi indokolásából - az alperes fellebbezési érvelése cáfolataként - az ítéletábra azt emeli ki, miszerint a pályázat a szerződés megkötését megelőző, a szerződő fél kiválasztására irányuló versenyeztetési eljárás. A pályázat kiírása minősül az ajánlattételre való felhívásnak. A szerződéskötésre irányuló ajánlat megtételével és az ajánlat elfogadásával összefüggő eljárásnak abból a szempontból van jelentősége, hogy ennek során létrejött-e a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezése. Abban az esetben tehát, ha a pályáztatás alapján létrejött szerződés tartalma nem ütközik jogszabályba, a pályáztatási szabályok megsértése nem eredményezi a szerződés semmisségét, csupán abban az esetben (a BDT 2004.954. számú eseti döntés szerint), ha a versenyeztetésről rendelkező jogszabály ezt a jogkövetkezményt kifejezetten előírja. Ilyen jogszabályi rendelkezésre pedig az alperes sem hivatkozott.

Az alperes a fellebbezésében megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját a közterületek jegyzékén nem szereplő 6 közterület használatba adása miatti semmisségre, illetve jogszabályba ütközésre alapított viszontkeresete vonatkozásában. Az ítéletábra ezeknek a

hivatkozásoknak a tételes cáfolatára nem tér ki, mivel mindenben egyetért az elsőfokú bíróságnak az e körben kifejtett álláspontjával.

E körben csupán megjegyzi, hogy a 6 db oszlopra vonatkozó tényállás kiegészítése vagy módosítása szükségtelen, hiszen az alperesi érvelés elfogadása (feltéve, de nem megengedve) csak részleges semmisséget eredményezhetne, a viszontkereset pedig a teljes szerződés semmisségének a megállapítására irányult.

Az ítéletábra ugyancsak alaptalannak találta az alperesnek azt érvelését, hogy a szerződés jogszabály megkerülése folytán semmis. Az elsőfokú bíróság a tényállást a szerződéskötés folyamatára vonatkozóan a 2004. április 29-i pályázati kiírásból kiindulva állapította meg. Az alperes a megállapított tényállást e tekintetben lényegében nem vitatta, ezért kérdésként vetődik fel, hogy a felperes a kiírási időpont meghatározásában milyen szerepet töltött be, arra bármilyen ráhatása volt-e.

A jogszabály megkerülésére irányuló szándék a szerződő felek szándékegységét követeli meg. Ebben a körben az alperes leglényegesebb érvelése az, hogy a szerződés megkötésére két évvel korábbi eredménytelen pályázat alapulvételével került sor ahelyett, hogy újabb pályázatot írtak volna ki.

Azt azonban, hogy ebben a felperesnek milyen szerepe volt, az ő célzatossága mennyiben állapítható meg, az alperes nem mutatta be.

A jogszabály megkerülésére irányuló szándék mindig egy csalárd eljárást feltételez, amikor a szerződő felek egy rájuk vonatkozó, hatályban lévő jogszabályi rendelkezés alkalmazását kívánják elkerülni. Az a szerződéses szabadság körébe tartozik, hogy a felek egy, a pályázati kiírásakor hatályos, ezért a szerződéskötéskor is alkalmazandó jogszabályi környezetet számukra kedvezőbbnek ítélnék meg, mint a már ismert, és a közeljövőben hatályba lépő jogi szabályozást, és a szerződéskötésükhöz vezető eljárás lefolytatását úgy ütemezik, hogy arra a számukra kedvezőbb rendelkezések legyenek az irányadók.

Tény az, hogy az elsőfokú bíróság a pályázat elbírálásával összefüggésben jogszabálysértést állapított meg, és azt is, hogy ez az alperes felróható magatartásából ered. Felperesi fellebbezés, illetve csatlakozó fellebbezés hiányában az elsőfokú bíróságnak ez a jogkövetkeztetése a másodfokú eljárásban is irányadó volt. Tény az is: a semmisség tekintetében nincs jelentősége annak, hogy ez bármelyik szerződő fél magatartására visszavezethető-e. Ez azonban nem változtat azon, hogy az alperes a szerződő felek szándékegységét, közös család magatartását nem igazolta.

Az elsőfokú bíróság ezért megalapozottan állapította meg, hogy a 2003. évi CXXIX. törvény megkerülésére irányuló szándék, mint a szerződés semmisségét eredményező ok fennállása nem állapítható meg, ezért az ítéletábra - mint a jogvita elbírálása körében nem releváns hivatkozásokat - nem értékelte az alperes fellebbezésének 21-25. oldalán írt hivatkozásokat.

Az alperes szerződés jóerkölcsbe ütközése körében a közerkölcs fogalmi meghatározásával összefüggésben helytállóan hivatkozott a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) értelmezésére. A társadalom általánosan elfogadott normarendszere tekintetében nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a szerződés megkötésekor (illetve jelenleg is) erkölcsi válságban, erkölcsvesztésben, erkölcsi átalakulásban lévő társadalmi közegben élünk (élünk). Ez persze nem változtat azon, hogy a Kúriának (Legfelsőbb Bíróságnak), és ezen alapulva az alsóbb fokú bíróságoknak kialakult gyakorlata van az ez okból semmisnek vélt szerződésekkel szembeni igény érvényesítése tekintetében.

Az elsőfokú bíróság döntése ezt a kialakult bírói gyakorlatot nem sérti. Az elsőfokú bíróság értékelte a bevételek befolyásolására irányuló alperesi lehetőség hiányát, a kikötött minimális szolgáltatási értéket (ezzel összefüggésben az alperes jogvédelmét), az 50 m-es „védőtávolságot”, a

kirívóan hosszú tartamot, a rendes felmondási jog kizárását, a bevételek ellenőrzésének lehetőségét és az elszámolási kötelezettséget, a meglévő és tovább hasznosított oszlopokat, valamint az új „telepítést”, illetve a használati díj mértékét is. E körülmények értékelésekor az elsőfokú bíróság nem tévedett.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra is, hogy a szerződésben biztosított 50 méteres ún. „védőtávolság” a felperes számára jóerkölcsbe ütközően teremtett monopolhelyzetet.

Az alperes fellebbezési hivatkozása szerint is (fellebbezés 26. oldal) a felperesnek ez az állítólagos monopolhelyzete B. belvárosának a reklámparaszempontjából kiemelt jelentőségű helyszínein valósult meg. Ez azonban megfelelt annak az alperesi szerződéses célnak, hogy ezeken a területeken az utcabútorok egységes arculatúak legyenek, ezáltal a belváros utcaképe javuljon. Ezt a célt az alperes az utcabútorok egy cég általi telepítésével/lecserélésével/karbantartásával kívánta biztosítani.

Az alpereshez köthető hirdetési piac több rétegű, az önkormányzat hirdetési tevékenysége az utcabútorokon elhelyezett reklámokon túl még számos, egyéb reklámhordozón, médián keresztül megvalósulhat. A felperes javára a szerződéssel érintett alperesi tulajdonú helyszíneken, az utcabútorokon biztosított kizárólagosság ezért nem eredményezi a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközését, ezáltal semmisségét.

Az alperes fellebbezési érvelésére tekintettel az ítéletábra a hatósági árazással összefüggésben utal arra: önmagában a minimálisan vállalt használati díj a jóerkölcsbe ütközést nem alapozza meg, hiszen - az alperes álláspontjától eltérően - a felperes által az egyéb szolgáltatások teljesítésére vállalt kötelezettséget is a használati díj részeként, a használat ellenértékeként kell figyelembe venni. Emellett a külföldi hirdetési felületeket, valamint az alperes által a felperes szerződés értelmezése mellett eleve lehetetlenként vállalt szolgáltatási kötelezettség tekintetében az ítéletábra nem osztotta az alperesi álláspontot, hiszen nem tartotta lehetetlennek sem a külföldi hirdetési felületek szolgáltatását, sem pedig - a telepítési listára figyelemmel - az egységes utcabútor struktúrájának kialakítását.

A szolgáltatási kötelezettségek (kedvezmények nyújtása, karbantartás) pedig nem a szerződés érvényességére, hanem annak teljesítésére tartozó kérdés. Az alperes álláspontjától eltérően a szerződés biztosította mind az ellenőrzés lehetőségét, mind pedig a felperes elszámolási kötelezettségét, ezt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg.

Alaptalan az alperesnek a szerződés alapján nyújtott kedvezmények alapidokumentumainak becsatolására irányuló bizonyítási indítványának mellőzését sérelmező fellebbezési érvelése is. Az alperes ezt az indítványt kifejezetten arra alapítottnak terjesztette elő, hogy a felperes elszámolásainak a megfelelőségét vizsgálja. A bizonyítás azonban kizárólag a perben releváns és a felek jogvitájának ténybeli alapját képező kérdésekre terjedhet ki. A szerződés érvényessége - érvénytelensége kapcsán ebben a körben csak annak van jelentősége, hogy az alperesnek van-e ellenőrzési jogosítványa, illetve a felperesnek elszámolási kötelezettsége, a tényleges elszámolás azonban a peres eljárásnak nem képezte a tárgyát.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bírósággal egyetértett abban, hogy a perbeli szerződés semmissége az rPtk. 200. § (2) bekezdésének második mondata alapján nem állapítható meg, az alperes hivatkozásai alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a felek szerződése nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Tény, hogy a szerződéskötési folyamatnak és a perbeli szerződésnek vannak olyan elemei, amelyek társadalmi ellenérzést válthatnak ki, ebből azonban egyértelműen nem következik a szerződés nyilvánvaló jóerkölcsbe ütközése.

Az igényérvényesítésre nyitva álló határidő nyugvására alapított alperesi érveléssel szemben az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta az rPtk. 236. § (2) bekezdés c) pontját, és a szerződési

ellenérték meghatározására, az évenkénti fizetési, valamint elszámolási kötelezettségre figyelemmel megalapozottan vetette azt el.

Alaptalan az alperesnek az rPtk. 236. § (3) bekezdésére alapított, kifogás útján történő igényérvényesítésre történő hivatkozása is. A megtámadási határidőt követően kifogás útján a jogosult a szerződésből eredő követeléssel szemben érvényesítheti a megtámadás jogát. A felperesnek az elsőfokú bíróság által teljesített kereseti kérelme az alperes felmondó nyilatkozata hatálytalansága megállapítására irányult. A szerződésből eredően a felperes a teljesített kereseti kérelmében az alperessel szemben igényt nem érvényesített, hanem az alperesnek a kötelmet megszüntető jognyilatkozatát támadta meg. Ebből eredően a megtámadási jog kifogás útján sem érvényesíthető.

Az alperes a fellebbezésében sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a szerződésnek a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontjára, illetve az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10. § (1) bekezdés c) pontjára alapított rendkívüli felmondását.

Az alperes által hivatkozott önkormányzati rendeletek szabályai - mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - a közterület használati hozzájárulás megszűnésének eseteit szabályozzák, az ott megfogalmazott „fontos közérdek” a jogszabály nyelvtani értelmezése szerint vis maior esetekre vonatkozik, illetve azokra az esetekre, amikor az önkormányzatnak az üzemzavar elhárításához hasonló, előre nem látható, a felektől független körülmények miatti közérdekből van szüksége az adott közterületre. Az alperes által fontos közérdeknek minősített indok egyébként sem felel meg a .../2013. (03.08.) Főv. Kgy. rendelet 20. § (1) bekezdés c) pontjában, illetve az .../1995. (10.20.) Főv. Kgy. rendelet 10. § (1) bekezdés c) pontjában nevesítettnek.

A bontófeltétel az rPtk. 228. § (2) bekezdése szerint olyan bizonytalan, jövőbeli esemény, amely a szerződés hatályát megszünteti. Az alperes által a szerződést felmondó nyilatkozatban fontos közérdek sérelmeként megjelölt azok a hivatkozások, miszerint a szerződés a közterületek indokolatlanul nagy részén egyoldalúan és súlyosan korlátozza az alperes rendelkezési jogát nem tekinthető sem bizonytalan, sem jövőbeli eseménynek, hiszen ez a helyzet a szerződés megkötésével már kialakult, tehát bontófeltételnek még az alperesi hivatkozás megalapozottsága esetén sem lehet tekinteni.

Az alperes fellebbezésében támadta az elsőfokú bíróságnak a felmondás hatálytalanságát megállapító döntését is.

Az ítéletábra korábban már kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság jogszerűen minősítette a perbeli szerződést a lényegi szerződéses kikötéseket illetően haszonbérleti szerződésnek, és ezért jogszerűen találta alkalmazhatónak az rPtk. 457. § (3) bekezdésének rendelkezését is.

Az rPtk. 457. § (3) bekezdése szerint, ha a haszonbérelő az azonnali hatályú felmondást 3 napon belül nem veszi tudomásul, a haszonbérbeadó további 8 napon belül a bírósághoz fordulhat. Ha nem így jár el, a felmondás hatályát veszti.

Az rPtk. 457. § (4) bekezdése a felmondó nyilatkozathoz írja elő kötelezően az írásbeli alakot, a felmondás tudomásvételét nem köti alakisághoz, ezért az megtörténhet akár kifejezetten (szóban vagy írásban), akár ráutaló magatartással is. Ha nem történik meg a tudomásulvétel 3 napon belül, akkor áll a haszonbérbeadó rendelkezésére további 8 napos jogvesztő határidő arra, hogy a bírósághoz forduljon a felmondás érvényességének a megállapítása érdekében.

A haszonbérelőnek (a perbeli esetben a felperesnek) tehát nem vitatnia kellett az alperes (a haszonbérbeadó) azonnali felmondását, hanem azt tudomásul kellett volna vennie, azaz el kellett volna fogadnia a közléstől számított 3 napon belül.

A felperes a felmondást nem vette tudomásul, azt a 2015. november 2. napján kelt kifejezett nyilatkozatával nem fogadta el, ezért nincs jelentősége annak a kérdésnek a per eldöntése

szempontjából, hogy a felperesnek a felmondást vitató nyilatkozata megérkezett-e, illetve mikor érkezett meg az alpereshez.

Tény az, hogy a felmondás tudomásulvételét, elfogadását tartalmazó nyilatkozatot a felperes sem írásban, sem szóban nem közölt az alperessel, sem ráutaló magatartással (pl.: eredeti állapot helyreállításának megkezdése ...) nem fogadta azt el, sem a felmondás közlését követő 3 napon belül, sem azt követően, az alperes viszont a felmondás érvényességének megállapítása érdekében a jogvesztő határidőn belül (a felmondás közlésétől számított 3+8 nap) bírósághoz nem fordult, ezért a szerződés rendkívüli felmondása hatályát veszítette.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását (26. oldal) a felmondás hatálytalansága körében a fentebb kifejtettek szerint módosította.

Az alperes fellebbezésében alaptalanul állította azt is, miszerint az elsőfokú bíróságnak a pert a Pp. 157. § a) pontja, illetve 130. § (1) bekezdés f) pontja alapján meg kellett volna szüntetnie arra tekintettel, hogy a perbeli szerződés 5.5. pontja szerint bármilyen peres eljárás csak az előzetes egyeztetés sikertelen lezárásától számított 90 nap elteltével indítható.

A Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja a felperes időelőtti, azaz le nem járt követelésére alapított kereset idézés kibocsátása nélküli elutasítására ad lehetőséget, kivéve, ha a megállapítási kereset előterjesztésének a feltételei fennállnak (Pp. 123. §-a).

Az a körülmény, hogy a felperes a felek közötti szerződésben előírt, a jogviták rendezését célzó előzetes egyeztetést nem folytatta le, hanem a szerződés 5.5. pontjának rendelkezését megsértve, azonnal a bíróság előtt érvényesítette az igényét, nem minősül olyan perakadálnak, amely kizárná a kereset érdemi elbírálását. A felperesnek a felmondás érvénytelenségének, illetve hatálytalanságának megállapítására irányuló „igénye” a felmondás vele szembeni közlésével „esedékessé vált”, mivel azt a felperes nem fogadta el, ezért a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja, illetve 157. § a) pontja alapján nem volt helye a per megszüntetésének.

Az alperes a fellebbezésében tévesen tulajdonított jelentőséget a perbeli felmondás minősítése körében az elsőfokú bíróság szóhasználatának.

Az rPtk. 321. § (1) bekezdése szerinti felmondás a 321. § (2) bekezdésének szóhasználatával lehet azonnali hatályú, vagy bizonyos időre szóló (ún. rendes) felmondás, míg az azonnali hatályú felmondás - mivel arra általában súlyos szerződésszegés esetén biztosít lehetőséget a jogszabály - rendkívüli felmondásként is megjelölhető.

Az alperes felmondó nyilatkozatának rendkívüli, azaz azonnali hatályú felmondásként való minősítésén nem változtat az sem, hogy az alperes a 2015. október 22. napján kelt és a felperes részére 2015. október 29-én kézbesített felmondásával nem a kézbesítés napjára, hanem 2015. október 31. napjára mondta fel a perbeli szerződét. A 2 napos eltérés a kézbesítés időpontjának bizonytalansága folytán gyakorlatilag azonnali hatállyal szüntette meg a szerződést, nem biztosított a felperes részére semmilyen, jogszabályban, vagy a szerződésben előre meghatározott, a felek által is ismert felmondási határidőt a szerződés megszűnésének bekövetkezését megelőzően.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal a tekintetben is, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondás, mint súlyos szankció keretében csak olyan okokra hivatkozhat, amelyekről közvetlenül a felmondás előtt szerzett tudomást, ellenkező esetben ennek a jogának gyakorlása joggal való visszaélést jelent.

Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben csak az alperes felmondó levelében közölt okok vizsgálhatóak. Ez következik abból, hogy a szerződésben, vagy jogszabályban biztosított bizonyos határidőre szóló felmondást indokolni nem kell, ugyanakkor a rendkívüli felmondás jogát a konkrét jogszabályi rendelkezések bizonyos szerződésszegő magatartások szankciójaként szabályozzák, ezért a felmondást közlő, az rPtk. 321. § (1) bekezdése

szerinti nyilatkozat szükségszerűen meg kell, hogy jelölje, a fél ezt a jogát milyen alapon, mire hivatkozva gyakorolja. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának 27. oldal 3. bekezdésében helytállóan hivatkozott arra, hogy különösen igaz ez az rPtk. 457. § (3) bekezdésében rögzített szabályra tekintettel, mivel a haszonbérlet csak a felmondólevélben közölt felmondási okok ismeretében tud dönteni arról, hogy elfogadja, vagy elutasítja a vele közölt felmondást.

Az alperes által hivatkozott GK 16. számú állásfoglalás a perbeli esetben nem alkalmazható, mivel az egy más jogintézményre, az elállás jogának a gyakorlására vonatkozóan ad iránymutatást a jogértelmezéshez. A felmondás (akár rendes, akár rendkívüli) jogintézménye nem azonos az elállással, így a GK 16. számú állásfoglalásban írtak még analógiaként sem lehetnek irányadók a jelen perben (EBH 2006.1532.).

Az ítéletábra az alperes 2015. október 22-én kelt felmondólevelében szereplő okok vizsgálata során abból, az elsőfokú bíróság által a felmondási jogosultság megléte körében vizsgált tényből indult ki, miszerint a perbeli szerződésnek a rendkívüli felmondási jogot szabályozó rendelkezése hiányában a felek jogviszonyára alkalmazandó haszonbérlet, illetve az rPtk. 461. § (1) bekezdésének utaló szabálya folytán a dologbérlet szabályai között található, az azonnali hatályú felmondási jogra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A haszonbérlet szabályai közt az rPtk. 457. § (2) bekezdés a) - c) pontjai szabályozzák a haszonbérbeadó azonnali hatályú felmondási jogát, valamennyi esetben annak gyakorlását a haszonbérlet előzetes figyelmeztetésének eredménytelenségéhez köti.

A dologbérlet szabályai között található rPtk. 425. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendeltetésellenes, vagy szerződésellenes használat megszüntetésére irányuló felhívás eredménytelensége, vagy a bérelt dolgot fenyegető veszély súlyossága folytán illeti meg a bérbeadót a szerződés azonnali hatályú felmondásának joga, míg az rPtk. 428. § (2) bekezdése ezt a bérfizetés elmulasztása miatt is lehetővé teszi.

Az előzetes figyelmeztetés, felhívás követelménye szükségképpen azt is eredményezi, hogy a rendkívüli felmondás jogával az alperes csak az előzetesen jelzett szerződésszegés megszüntetésére irányuló felhívás eredménytelensége esetén élhet jogszerűen, vagyis a szerződést felmondó nyilatkozatban a felmondás okait csak az előzetes felszólításban már megjelölt, és még mindig fennálló szerződésszegések képezhetik.

Az ítéletábra álláspontja szerint az érvénytelenség vizsgálata - a hatálytalanság megállapítását követően - szükségtelen, de mivel az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, az alperes a jogkövetkeztetését sérelmezte, az ítéletábra is érdemben foglalkozott azzal. Ebben a körben a három okirat (a 2015. május 29-én, a 2015. június 30-án kelt felszólító levelek, a 2015. október 22-én kelt rendkívüli felmondás) egybevetése szükséges.

Az alperes a 2015. május 29-én kelt felszólító levelében csupán általánosságban hívta fel a felperes figyelmét arra, hogy a szerződésben 2011-ig elvégezni vállalt fejlesztési munkák nincsenek teljes körűen elvégezve, illetve arra, hogy a szerződés szerint a felperest karbantartási kötelezettség terheli.

A 2015. június 30-án kelt felszólító levelében az alperes a felperes szerződésszegéseként azt jelölte meg, hogy a felperes nem teljesítette a 25 db internetes terminállal kombinált hirdetőoszlop, valamint az 5 db légszennyezést mérő és kijelző hirdetőoszlop kihelyezésére irányuló kötelezettségét, illetve hogy a levél mellékletében felsorolt helyszíneken (27 db helyszín) az alperes által lefolytatott ellenőrzés során az ott jelzett karbantartási hiányosságokat tapasztalta. Felszólította a felperest, hogy 30 napon belül tegyen eleget a vállalt fejlesztési és karbantartási kötelezettségének. Ehhez képest az alperes a 2015. október 22-én kelt rendkívüli felmondásában az alábbi, felszólítás ellenére is fennálló szerződésszegésekre hivatkozott:

1. A légszennyezettséget mutató oszlopokat a felperes a tulajdoni hozzájárulástól eltérő helyszínekre telepítette, és azok nem felelnek meg a szerződéses követelményeknek, mert nem mérik a légszennyezettséget.

2. Az internetes terminált tartalmazó kombinált oszlopok helyett wifis internetelérést biztosító oszlopokat telepített, és ezeknek az oszlopoknak egy része hiányzik, a wifi kapcsolat az esetek többségében nem létesíthető, a jelenleg elvárt technikai színvonalhoz képest lassabb adatátvitelt tesz lehetővé.

3. Felszólítás ellenére a felperes teljes körűen nem állította helyre a karbantartási és javítási hiányosságokat, az utóbb lefolytatott ellenőrzések számos további hiányosságot tártak fel.

4. Végül arra hivatkozott, hogy a szerződés fenntartása fontos közérdeket sért.

A szerződés felmondásában a 2015. június 30-ai felszólító levélben megjelölt szerződésszegések közül egyedül a karbantartási, javítási hiányosságok szerepelnek, azokat azonban az alperes nem jelölte meg konkrétan, beazonosítható módon. Ezentúl az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a körben a perbeli szerződés 3.6. pontjának rendelkezését - miután a szerződés 5.3. pontja értelmében a felek a jogszabályok rendelkezéseit csak a szerződésben nem szabályozott kérdésekben rendelték alkalmazni -, amely a javítási, karbantartási munkák elvégzésére történő felszólítás eredménytelenségéhez nem a szerződés rendkívüli felmondásának a jogát, hanem azt a jogkövetkezményt fűzi, hogy az alperes jogosult a munkát a felperes veszélyére és költségére elvégezni.

Mindezen indokok alapján, az egyes felmondási okok érdemi, konkrét vizsgálata nélkül megállapítható az, hogy az alperes felmondása érvénytelen volt.

Az alperes sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem helyezte hatályon kívül az ideiglenes intézkedést elrendelő végzését, noha a felperesnek az alperest az oszlopok bontásától történő eltiltására irányuló kereseti kérelme elutasításának indokaként azt állapította meg, hogy a károkozás veszélye nem áll fent. Az alperes továbbra is vitatta azt, hogy helye volt a perben az ideiglenes intézkedés elrendelésének.

Az elsőfokú bíróságnak a felperes kérelmére ideiglenes intézkedést elrendelő 11. sorszámú végzését a ...-i Ítéltábla a 10.Gpkf.../2016/4. számú végzésével helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróságnak az alperes ideiglenes intézkedés megváltoztatása iránti kérelmét elutasító 24-IV. sorszámú végzését a ...-i Ítéltábla a 2016. június 2. napján kelt 10.Gpkf.../2016/2. számú végzésével helybenhagyta.

Ezt követően az alperes a perben nem terjesztett elő kérelmet az ideiglenes intézkedést elrendelő végzés megváltoztatására, vagy annak hatályon kívül helyezésére.

A Pp. 156. § (6) bekezdése kérelemre (illetve, ha a felperes a keresetét leszállítja, akkor hivatalból) teszi lehetővé azt, hogy a bíróság az ideiglenes intézkedést elrendelő végzését maga is megváltoztathassa, illetve a Pp. 156. § (8) bekezdése szerint azt hatályon kívül helyezze. Ennek hiányában - ha az elsőfokú bíróság az ideiglenes intézkedést elrendelő végzését az ítéletében sem helyezte hatályon kívül - a Pp. 156. § (8) bekezdése szerint az ideiglenes intézkedés az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedésével veszti hatályát.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában (30. oldal 1. bekezdés) kifejezetten rögzítette, hogy nem kívánt az ideiglenes intézkedést elrendelő végzés hatályon kívül helyezéséről rendelkezni, ezért az az ítélet jogerőre emelkedésével fogja hatályát veszíteni. Ez volt a jogszerű eljárás az elsőfokú bíróság részéről azért is, mivel éppen az ideiglenes intézkedés elrendelésével került elhárításra a felperest közvetlenül fenyegető kár, és az ideiglenes intézkedés hatályban tartása adott jogi alapot az elsőfokú bíróságnak a felperes további - az alperesnek az oszlopok bontásától való eltiltása, illetve az alperesnek a felperes használati jogai zavartalan biztosítására kötelezése iránti - kereseti kérelmei elutasítására.

Az alperes megalapozatlanul sérelmezte az elsőfokú bíróságnak a felperest a közterület használati jogok gyakorlásától való eltiltásra irányuló viszontkereseti kérelmét elutasító döntését is. Az e körben az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtettekkel az ítéletábra maradéktalanul egyetért.

Az alperes alaptalanul sérelmezte fellebbezésében azt is, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a bizonyítási indítványait.

A Pp. 163. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a bizonyítást a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendeli el.

Az ítéletábra az előbbieken már kifejtettek szerint egyetértett az elsőfokú bírósággal a tekintetben, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányultsága, és az emiatti semmissége megállapítása körében nem kellett azt vizsgálnia a perben, hogy a szerződés megkötésekor a felperes rendelkezett-e az általa szolgáltatni vállalt külföldi hirdetési helyekkel, mivel a perbeli szerződésben őt erre kötelező, ezt feltételként előíró kikötés nem található. Az a kérdés pedig, hogy utóbb a felperes teljesítette-e, és, ha igen, mennyiben a vállalt kötelezettségét, nem a szerződés semmissége, hanem esetlegesen a felperes szerződésszegése körében lenne vizsgálható.

Ugyanígy nem volt szükséges a perben annak igazolása sem, hogy a felperes milyen összegű belföldi hirdetési kedvezményt szolgáltatott az alperesnek, mivel az alperes erre az esetleges szerződésszegésre sem a felmondást megelőző felszólító levelében, sem a felmondásában nem hivatkozott. Ebben a körben indokolatlan lett volna igazságügyi szakértői bizonyítás elrendelése is. Az elsőfokú bíróság ezért perrendtartásszerűen, eljárási szabálysértés nélkül utasította el az alperesnek a fellebbezésben sérelmezett bizonyítási indítványait.

Az alperes tévesen értelmezte és alaptalanul sérelmezte, illetve utasította vissza az elsőfokú ítélet 32. oldal 4. bekezdés utolsó mondatában - az iratkézből és rosszhiszemű pervittel összefüggésben - írtakat. Az elsőfokú bíróság abban egy általános érvényű megállapítást rögzített, és nem az alperes eljárását minősítette.

Végezetül az ítéletábra kitér az alperesnek az elsőfokú ítéletet kijavító végzés elleni fellebbezésében a perköltséget támadó fellebbezési hivatkozásai értékelésére is.

Az elsőfokú bíróság az 56. sorszámú kijavító végzés szerint az alperest 5 310 000 Ft perköltség felperes részére történő megfizetésére kötelezte. A perköltség összegének számítása során arra volt figyelemmel, hogy az alperes a saját viszontkereseti kérelme vonatkozásában teljesen pervesztes lett, míg a felperes a kereseti kérelmeire tekintettel 50%-ban tekinthető pernyertesnek.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában részletezett valamennyi körülmény együttes mérlegelésével mind a kereseti, mind a viszontkereseti kérelem vonatkozásában 3 000 000 - 3 000 000 Ft összegű ügyvédi munkadíjat állapított meg, ezért az alperes 4 500 000 Ft-ot köteles a kereset tekintetében 50%-ban, míg a viszontkereset vonatkozásában 100%-ban pernyertes felperes részére megfizetni, a kereseti kérelmeit illetően 50%-ban pervesztes felperes pedig 1 500 000 Ft ügyvédi munkadíjat tartozik az alperesnek megfizetni. Az elsőfokú bíróság az alperest a különbözteként jelentkező 3 000 000 Ft + áfa összeg, valamint a felperes által megfizetett 2 x 1 500 000 Ft kereseti eljárási illeték 50%-ának, 1 500 000 Ft-nak, mindösszesen 5 310 000 Ft-nak a felperes részére történő megfizetésére kötelezte.

Az alperes fellebbezésében sérelmezte a pervesztesség-pernyertességnek az elsőfokú bíróság által megállapított arányát.

Sorra vette a felperes kereseti kérelmeit, miszerint a felperes:

1. kérte az alperes szerződést felmondó nyilatkozata hatálytalanságának megállapítását,
2. kérte az alperes szerződést felmondó nyilatkozata érvénytelenségének megállapítását,
3. kérte annak megállapítását, hogy őt a szerződés alapján megillető közterület használati jogosultsága továbbra is fennáll,

4. kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy biztosítsa a részére a szerződés szerinti közterület használati jogokat,
5. kérte az alperes eltiltását attól, hogy a felperes tulajdonát képező közterületi hirdetőoszlopokat elbontsa, illetve elbontassa,
6. kérte az alperes kötelezését 579 600 000 Ft összegű biztosíték adására.

Ehhez képest az alperes a viszontkeresetében azt kérte, hogy:

1. állapítsa meg a bíróság a perbeli szerződés érvénytelenségét és
2. tiltsa el a felperest a közterületek hasznosításától, használatától, birtoklásától.

Az elsőfokú bíróság egyedül a felperesnek a szerződést felmondó nyilatkozat hatálytalanságának megállapítása iránti kereseti kérelmének adott helyt, a többi 5 - részben tényleges, részben látszólagos keresethalmazatot jelentő - keresetét elutasította, és elutasította az alperes mindkét viszontkereseti kérelmét is, azaz az alperes okfejtése szerint a felperes 3/8-ad, míg az alperes 5/8-ad részben lett pernyertes.

A pernyertesség-pervesztesség arányában tehát a felperes által lerótt 3 000 000 Ft eljárási illetékből a felperest 1 875 000 Ft, míg az alperest 1 125 000 Ft terheli, az elsőfokú bíróság által a keresettel és viszontkeresettel összefüggésben megítélt 3 000 000 - 3 000 000 Ft ügyvédi munkadíjból pedig a felperest 5/8-ad részben illeti és 5/8-ad részben terheli, míg az alperest 5/8-ad részben illeti és 3/8-ad részben terheli a perköltségviselés.

Az alperes számítása szerint tehát az alperes a felperes javára 1 125 000 Ft illetékből, valamint 2 250 000 Ft + áfa = 2 857 500 Ft ügyvédi munkadíjból álló, mindösszesen 3 982 500 Ft perköltséget lenne köteles fizetni, míg a felperesnek az alperes javára 3 750 000 Ft + áfa = 4 762 500 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltséget kellene fizetnie.

Az alperes a kijavító végzés elleni fellebbezésében elsődlegesen annak megváltoztatását, a felperes kötelezését kérte 7 620 000 Ft perköltség megfizetésére, másodlagosan 780 000 Ft-ban kérte megállapítani a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét.

Az ítéletábra egyetértett a felek pernyertesség-pervesztessége elsőfokú bíróság által meghatározott arányával. Az elsőfokú bíróság ennek a meghatározásánál a kereseti/viszontkereseti kérelmek száma mellett azok súlyozottságára is tekintettel volt.

Az alperes tévedett, amikor úgy értékelte az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy abban az elsőfokú bíróság csupán a felperesnek a szerződést felmondó nyilatkozat hatálytalanságának megállapítására irányuló keresetének adott helyt.

Az elsőfokú ítélet indokolása 29. oldal 3-4. bekezdésében a felmondó nyilatkozat érdemi vizsgálata alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy helye van a szerződés felmondás érvénytelensége megállapításának, és csak azért nem határozott külön az érvénytelenség kimondásáról, mivel megalapozottnak találta az elsődleges, a felmondás hatálytalanságának megállapítására irányuló kereseti kérelmet.

Az elsőfokú bíróság a felperes ún. egyéb, járulékos, birtokvédelmi kérelmeit pedig az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adó ítéleti rendelkezés, illetve a felperes kérelmére elrendelt ideiglenes intézkedésre hivatkozva utasította el. Ezen kereseti kérelmek elbírálása is attól, a jelen perben elsődlegesen eldöntendő kérdésekre adott válaszoktól függött, miszerint érvényes-e a perbeli szerződés, valamint, hogy érvényes-e, illetve hatályosult-e az alperes szerződést felmondó nyilatkozata.

Az elsőfokú bíróság tehát helyesen járt el, amikor nem mechanikusan, a kereseti kérelmek darabszáma alapján, hanem azok súlyozottságát is figyelembe véve határozta meg a felek pernyertességének-pervesztességének az arányát.

Az alperes a kereseti kérelem, illetve a viszontkereseti kérelem vonatkozásában kifejtett ügyvédi tevékenység munkadíjának a 3 000 000 - 3 000 000 Ft összegben történő meghatározását nem támadta, a pervesztesség-pernyertesség arányát sérelmező fellebbezési hivatkozásait pedig az ítélet tábla nem találta alkalmasnak az elsőfokú e körben is érdemben helyes döntése megváltoztatására.

Az ítélet tábla mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróságnak az 56. sorszámu végzéssel kijavított ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdésének I. fordulata szerint - helybenhagyta.

Az alperes a másodfokú eljárásban pereszes lett, ezért a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga viseli, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a felperesnek a felperes jogi képviselőinek ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltségét.

Ennek összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) - b) pontja, (5)-(6) bekezdése alapján, mérlegeléssel 1 000 000 Ft összegben állapította meg, amelyhez az IM rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján hozzászámította az ügyvédi munkadíjat terhelő általános forgalmi adó összegét is (1 000 000 Ft + 270 000 Ft = 1 270 000 Ft).

A mérlegelés körében az ítélet tábla figyelembe vette azt, hogy a felperes keresetében megjelölt, és az alperesi viszontkereset alapját is képező pertárgyérték összege a perben nem volt vitatott, a felperes a másodfokú eljárásban egy 4 oldalas ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját foglalta össze, valamint a felperes jogi képviselői megjelentek a másodfokú tárgyaláson. A jogi képviselők által kifejtett ügyvédi tevékenységgel ezt az összeget találta arányban állónak.

A másodfokú eljárásban pereszes alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja szerint teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért a fellebbezésén le nem rótt 2 500 000 Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Debrecen, 2017. február 28.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó